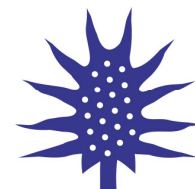

Zienswijze op de Visie Diemerpark

Vrienden van het Diemerpark
03-04-2022

Inleiding

Vanaf 21-02-2022 tot en met 04-04-2022 lag een concept Visie Diemerpark ter inzage. Gedurende die termijn konden zienswijzen op de Visie ingediend worden.

Dit is de zienswijze van vereniging Vrienden van het Diemerpark op de concept Visie Diemerpark.

Samenvatting en conclusie

Het Diemerpark heeft de grootste biodiversiteit van alle Amsterdamse parken. ¹ In plaats van deze te beschermen en waar mogelijk te versterken, wil het gemeentebestuur het sportterrein (met plastic sportvelden) en het aantal parkeerplaatsen in het park fors uitbreiden. Voor de argumentatie daarvoor wordt slechts verwezen naar 1 regeltje in het Strategisch Huisvestingsplan Sport 2020 – 2023. ² Uitbreiden van het sportterrein gaat ten koste van de natuurwaarden (biodiversiteit) ³, struinnatuur, de beleving van ruimte en de natuur, de verkeersveiligheid, licht- en geluidsoverlast, etc.. Niettemin wordt in de Visie Diemerpark alles ingezet om de schijn te wekken dat uitbreiden van het sportterrein een goed doordacht plan is, waarbij alles in het park (recreatie, fietsverbindingen, natuurwaarden, biodiversiteit, etc.) er voor iedereen (natuurliefebbers, recreanten, sporters, hondenuitlaters, wandelaars, fietsers, etc.) op vooruitgaat. De Visie Diemerpark is geen 'visie', maar niet meer dan een toelichting op het uitbreidingsplan voor het sportterrein. In de Visie worden talloze beweringen gedaan die uitsluitend te karakteriseren zijn als 'wensdenken'. Er is een ernstig gebrek aan argumenten, onderzoeken, legenda's en bronvermeldingen. Ook worden er onwaarheden verteld. Bijvoorbeeld dat het plan zou passen in de Structuurvisie Amsterdam 2040 en dat het in lijn zou zijn met afspraken die er met belanghebbenden zijn gemaakt. Wij zullen alles in het werk stellen om te voorkomen dat het sportterrein inclusief het aantal parkeerplaatsen in het Diemerpark wordt uitgebreid.

Voorgestelde herconfiguratie van de sportvelden (geel) ⁴

¹ Bron: Visie Diemerpark, gemeente Amsterdam, 30-01-2022, pag. 12

² Strategisch Huisvestingsplan Sport 2020 – 2023, vastgesteld door de gemeenteraad op 23-01-2019. Hierin staat over het Diemerpark één regel: "Uitbreiding van sportpark IJburg met vier sportvelden om wachtlijsten weg te werken.", pag. 30

³ Bron: Altenburg& Wymenga, Quickscan natuur Diemerpark te Amsterdam (Noord-Holland) in opdracht van de gemeente Amsterdam, 09-02-2022, pag. 20

⁴ Bron: Presentatie concept Visie Diemerpark, projectgroep 'Vernieuwing Diemerpark', 15-04-2021

Wat is een 'visie'?

De Visie Diemerpark, hierna aangeduid als "Visie", beschrijft een 'visie' van het college van B&W / de projectgroep 'Vernieuwing Diemerpark' op het Diemerpark.

Op internet staan diverse beschrijvingen van wat een 'visie' is. We noemen enkele kernpunten daarvan:
"Uiteindelijke doel van de organisatie in de toekomst."

"De manier waarop je ergens naar kijkt en erover oordeelt."

"De (misschien) bereikbare droom van wat een organisatie wil doen en waar ze wil komen."

"Een inspirerend toekomstbeeld voor de organisatie - afdeling - producten - diensten ontwikkelen en uitdragen, afstand nemend van de dagelijkse praktijk."

"Het vermogen om afstand te nemen van de dagelijkse praktijk; zich te concentreren op de hoofdlijnen en het langetermijnbeleid en dit te vertalen naar korttermijnbeleid."

"Weloverwogen mening over een zaak en hoe zich die zou moeten ontwikkelen."

Wij stellen ons een visiedocument voor als een rapport waarin achtereenvolgens staat beschreven:

1. op te lossen problemen of ambities (doelstelling);
2. een analyse van de problemen / ambities;
3. objectieve beschrijvingen van mogelijke oplossingen van de problemen / manieren om de ambities te realiseren;
4. aanbevelingen om e.e.a. op een bepaalde wijze te realiseren.

In de Visie verwachten we te lezen welke kant het gemeentebestuur met het park op wil. Het huidige park is te omschrijven als 'ruigtegebied/struinnatuur/natuurpark' met een gedeelte 'sport'.

Is het de ambitie om dit zo te houden of wil men dit veranderen? En wat zijn daarvoor de redenen? Is dat een realistische doelstelling?

Wie verwacht in de Visie Diemerpark een dergelijk onderbouwde ambitie te lezen, komt echter bedrogen uit.

Wat is het probleem/de ambitie?

De tekst op de website waarop de ter inzage legging van de Visie Diemerpark is bekendgemaakt, luidt:

"We gaan het Diemerpark voorbereiden op de toekomst. Hoe kunnen we flora en fauna versterken én ruimte geven aan meer sporters, wandelaars en fietsers? Hierover hebben we een visie ontwikkeld. We horen graag wat u ervan vindt. (...)"

Als toelichting hierop staat er: *"Op verschillende momenten hebben we met alle belanghebbenden gesproken over de uitbreiding van de sportvelden in het park. Het doel was het probleem met de wachtlijsten van de sportverenigingen op te lossen zonder de ecologie en de gebruiksbeleving van het park uit het oog te verliezen. Op basis van deze overeenstemming is nu een visie uitgewerkt met 3 thema's: (...)"*⁵

De ambitie van het gemeentebestuur is dus het oplossen van de wachtlijsten van de sportverenigingen AFC IJburg en AHC IJburg (dit zijn de twee sportverenigingen die het Diemerpark als 'thuisbasis' hebben) door méér sportvelden in het Diemerpark te realiseren.

De tekst suggereert dat alle (!) belanghebbenden het er mee eens zijn dat het sportterrein in het Diemerpark wordt uitgebreid.

Dat klopt niet!

Er is weliswaar met (lang niet "alle") belanghebbenden gesproken over uitbreiding van de sportvelden in het Diemerpark, maar overeenstemming dat de wachtlijsten van de sportverenigingen uitsluitend in het Diemerpark opgelost zouden moeten worden is er niet en is er ook nooit geweest. In paragraaf 1.3 ('Afspraken met gebruikers') gaan we dieper in op de afspraken tussen gemeentebestuur en gebruikers van het park.

Beperkte inspraak

Ondanks dat uitbreiding van het sportterrein een zeer grote impact zou hebben op het Diemerpark, wil het gemeentebestuur dit in deze zienswijzenprocedure op de Visie niet ter discussie stellen. Op 17-02-2022 schreef de projectgroep 'Vernieuwing Diemerpark' over deze zienswijzenprocedure: **"De inspraak gaat niet over het wel of niet uitbreiden van het sportpark. Daar is inmiddels al toe besloten."**

---

⁵ Bron: <https://www.amsterdam.nl/projecten/diemerpark/nieuws/vernieuwen-met-visie/>

Als het wel of niet uitbreiden van het sportterrein niet in deze zienswijzenprocedure aan de orde mag worden gesteld, wanneer mag dat dan wèl? Dit lijkt alleen nog mogelijk op het moment dat er een nieuw bestemmingsplan of omgevingsvergunning ter inzage wordt gelegd.

Dit is een ondemocratische gang van zaken. De Visie Diemerpark zou dan namelijk al vastgesteld zijn, waardoor het voor de gemeenteraadsleden moeilijker is om met een 'open blik' te overwegen of uitbreiden van het sportterrein de beste aanpak is om de wachtlijsten van de sportverenigingen in het Diemerpark op te lossen.

Het valt op dat in publicaties op de gemeentelijke website, in de uitnodiging voor de 'Inloopbijeenkomst vernieuwing Diemerpark' (zaterdag 19-03 in het IJburg College) en tijdens presentaties op laatstgenoemde bijeenkomst over de Visie Diemerpark met geen enkel woord wordt gerept over de uitbreiding van het sportterrein in het Diemerpark. Dat, terwijl het hele project daarop gestoeld is.

De discussie over de wenselijkheid om het sportterrein in het Diemerpark uit te breiden moet plaatsvinden in het kader van de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (is niet gebeurd), het Beleidskader Hoofdgroenstructuur (we zijn in afwachting van de Nota van beantwoording zienswijzen) of in deze zienswijzenprocedure.

Het gemeentebestuur maakt zich schuldig aan onbehoorlijk bestuur als het op geen enkele manier aan bewoners de mogelijkheid biedt van reële inspraak over dit onderwerp.

Oplossen van wachtlijsten

Het voorzien in voldoende sportvelden is geen wettelijke taak voor een gemeentebestuur. ⁶ Niettemin wil het gemeentebestuur de wachtlijsten oplossen die de sportverenigingen AFC IJburg en AHC IJburg zeggen te hebben.

Als eerste verwachten we dan een analyse van het probleem. Daarin dienen antwoorden te komen op vragen als: hoe lang zijn de wachtlijsten, hoe betrouwbaar is de informatie daarover ⁷, wat is de oorzaak van de wachtlijsten, wat zijn de gevolgen van het in stand blijven van de wachtlijsten, enzovoort.

Als uit de analyse zou blijken dat de wachtlijsten als een probleem worden ervaren dat alleen op te lossen is door het realiseren van extra sportvelden, dient zich de vraag aan waar er mogelijkheden zijn om die te realiseren.

Er dienen criteria vastgesteld te worden waaraan een locatie voor sportvelden zou moeten voldoen, denk daarbij aan parameters als voldoende ruimte, bereikbaarheid, parkeergelegenheid, verkeersveiligheid, mogelijkheden voor dubbelgebruik van clubgebouw(en) en parkeerplaatsen, invloed van verlichting en geluid, bescherming van natuurwaarden, enzovoort.

Een dergelijk onderzoek is er, voor zover ons bekend, nooit geweest.

Dit is een belangrijke tekortkoming in de planvorming voor de ruimtelijke ordening van IJburg/Zeeburgereiland. Dit hebben we eerder aan het gemeentebestuur kenbaar gemaakt in ons rapport 'Recreatie- en buitensportvoorzieningen op IJburg en Zeeburgereiland'. ⁸

Beoordelingskader

In deze zienswijze hanteren we primair twee criteria op basis waarvan we de Visie Diemerpark beoordelen.

A. Het eerste criterium is of een in de Visie beschreven voorziening of activiteit past binnen eerder door het gemeentebestuur vastgesteld beleid. Dit beleid is vastgelegd in de Structuurvisie Amsterdam 2040.

B. Het tweede criterium is of een in de Visie beschreven voorziening of activiteit past binnen de doelstellingen van onze vereniging.

Secondair aan deze criteria beoordelen we of teksten en afbeeldingen in de Visie begrijpelijk zijn, voorzien zijn van argumenten/onderbouwing, in overeenstemming zijn met eerdere afspraken (beleid), e.d..

---

⁶ Bron: Amsterdamse referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen, 09-01-2018

⁷ Brief projectleider 'Vernieuwing Diemerpark' aan Vrienden van het Diemerpark, 28-05-2021: "Of mensen op deze wachtlijsten ook bij andere clubs op wachtlijsten staan is niet bekend."

⁸ Het rapport 'Recreatie- en buitensportvoorzieningen op IJburg en Zeeburgereiland', in opdracht van Natuurlijk IJburg en Vrienden van het Diemerpark, 18-03-2019, is op 17-04-20219 aangeboden aan de gemeenteraad (commissie Ruimtelijke Ordening). Op 05-12-2019 kregen we daar een onbevredigende formele reactie op van de wethouder Grondzaken, Marieke van Doorninck.

A. Vastgesteld gemeentelijk beleid

Het vigerende beleid ten aanzien van de Hoofdgroenstructuur, waartoe het Diemerpark behoort, is vastgelegd in de Structuurvisie Amsterdam 2040.

Het “natuurdeel” van het Diemerpark (= het hele park min 4,7 ha sportterrein) is in de Structuurvisie Amsterdam 2040 omschreven als “ruigtegebied/struinnatuur”.

Het “gebruik, gewenste beleving” van deze gebieden is omschreven als: “*Wild ogende gebieden die voor Amsterdam zeldzame planten en dieren bevatten en mogelijkheden bieden voor natuurbeleving vanaf de randen of vanaf ongebaande paden door het gebied.*

Natuur- en landschapsgerichte recreatie, met een gevoel van afstand tot de stad. Mogelijkheden voor ‘natuurvorsen’. Hoewel kleinschalige voorzieningen nodig zijn, ligt de kwaliteit van de beleving in het ongeplande karakter: ontwerper en beheerder blijven achter de schermen.”

Voor deze gebieden gelden de volgende “beleidsintenties”: “*Deze gebieden mogen niet opgevuld raken met andere functies of met andersoortige groenfuncties (volkstuinten, sportparken, parken e.d.). Intensieve recreatievormen en recreatie die niet primair op de natuur is gericht, zijn niet toegestaan. Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt). “*

“Inpasbare voorzieningen” zijn: “*In entreezone informatieborden, banken, prullenbakken, fietsenrekken, eventueel een klein infocentrum en beheerderonderkomen (...). In het achterland hoogstens onverharde of half verharde wandelpaden en op natuurbeleving gerichte voorzieningen als een vogeluitkijkhut. “*⁹

B. Doelstelling van Vrienden van het Diemerpark.

De doelstelling van onze vereniging is vastgelegd in onze statuten:

<p><u>Artikel 2.</u> -----</p> <p>1. De vereniging heeft ten doel: -----</p> <p>a. het instandhouden en waar mogelijk uitbreiden van het groene ----- karakter van het Diemerpark te Amsterdam (IJburg); -----</p> <p>b. het weren van gemotoriseerd verkeer uit het Diemerpark en het in en buiten rechte behartigen van en opkomen voor de belangen van niet- gemotoriseerde weggebruikers in het Diemerpark en de ----- toegangswegen tot het Diemerpark; en -----</p> <p>c. het beschermen van flora en fauna in het Diemerpark. -----</p>
--

Artikel 2.1 van de statuten van vereniging Vrienden van het Diemerpark

Wij hebben het bovenstaande, door de gemeenteraad vastgestelde beleid voor ‘ruigtegebied/struinnatuur’ meer concreet en gedetailleerd beschreven in 10 streefdoelen die wat ons betreft leidend zouden moeten zijn bij het beheer en de toekomstige ontwikkelingen van en in het Diemerpark:

1. Het Diemerpark is bedoeld als groen ‘uitloopgebied’ voor de bewoners van IJburg. Wie het Diemerpark in komt, wandelend, hardlopend, fietsend, of op een andere niet-gemotoriseerde manier, moet een gevoel kunnen krijgen van ontsnapping uit het drukke stedelijke leven. Er moet een beleving kunnen zijn van ‘natuur’, ‘ruimte’, ‘rust’.

Dit vraagt om een sobere inrichting van het park. Er zouden niet meer dan alleen de strikt noodzakelijke menselijke artefacten in mogen staan zoals bankjes om uit te rusten, prullenbakken om afval kwijt te kunnen.

2. Het (natuur)park moet comfort bieden aan dieren. Het gaat daarbij om de dieren voor wie de huidige inrichting van het park een vertrouwde habitat is. “Diemerpark” wordt soms door mensen verstaan als “dierenpark”. Dat moet het park óók zijn. Niet in de zin van Artis, dat allerlei dieren uit de hele wereld huisvest, maar een park waar autochtone dieren zich thuis voelen.

Dit vraagt om een uitgekiende inrichting van het park. Het is van groot belang dat parkbeheerders goed samenwerken met natuurdeskundigen.

⁹ Bron: Structuurvisie Amsterdam 2040 Economisch sterk en duurzaam. Vastgesteld door de gemeenteraad op 17-02-2011, pag. 245

3. Het park moet een zo natuurlijk mogelijke indruk geven. Dit impliceert dat bijvoorbeeld dat er geen plaats is voor bolgewassen en beplanting die veel onderhoud vergen. De indruk van 'aangeharkt zijn' dient zoveel mogelijk vermeden te worden.

*Jan Beijerpad
Narcissen passen niet in het Diemerpark*

4. Het gebied tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Diemerzeedijk, de ARK-zone, is onderdeel van de door de provincie Noord-Holland ingestelde ecologische verbindingszone. Hoewel het beschermingsregime hiervan niet verschilt van NNN-gebieden (Natuur Netwerk Nederland) wordt het (voor ons onbegrijpelijk) in officiële documenten niet als NNN-gebied aangemerkt. In dit gebied moeten de dieren het alleenrecht hebben: betreding door mensen en honden moet hier worden voorkomen.
5. Omdat het park primair een 'natuurpark' is, moeten recreatieve voorzieningen daarop aansluiten. Zij moeten ten dienste staan van de beleving van de natuur. Dat betekent dat er geen evenementen plaatsvinden die significante onrust veroorzaken (mensenmassa's, harde geluiden, gemotoriseerd verkeer).
6. Wellicht vanwege de nabijheid van veel woningen, en de organische ondergrond, heeft het Diemerpark een functie als hondenuitlaatgebied. Omdat comfort bieden aan inheemse dieren en het jachtinstinct van honden niet goed samengaan, moeten honden aangelijnd in het park lopen. Om te voldoen aan de behoefte van honden om 'los' te lopen zijn er speciale plekken in het park aanwezig. Op andere plekken is de aanwezigheid van honden, vanwege de natuurwaarden, ongewenst.
7. De Diemerzeedijk is één van de oudste zeedijken van Nederland. Hij is onderdeel van het UNESCO-werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam.¹⁰ Hij wordt wel de 'ruggengraat' van het Diemerpark genoemd. Hij is een cultuurhistorisch element die duidelijk herkenbaar dient te blijven, door middel van het (historische en doorgaande) verloop van de dijk, het typische dijkprofiel (kruin, binnen- en buitentalud, dijkvoet, e.d.), de hoogteligging, de materialisatie, enz..
Over en langs de dijk loopt de zogenaamde 'Natuurboulevard': een combinatie van ecologische verbinding en recreatieve wandel- en fietsroutes tussen het centrum van Amsterdam en Muiderberg/Huizen. Waar mogelijk dient het comfort voor wandelaars, fietsers en dieren op deze route versterkt te worden.
8. De geasfalteerde paden in het park (Dick Hilleniuspad, Han Rensenbrinkpad, Jan Beijerpad/Waterkeringpad, Diemerzeedijk, Thijs Hendriksenpad) hebben verschillende functies. Ze bieden de mogelijkheid om geriefelijk te wandelen, skaten, recreatief te fietsen. Voor woon-werkverkeer door fietsers zorgen ze voor veilige verbindingen, via de Nesciobrug, met 'de stad'. Deze paden moeten vrijgehouden worden van gemotoriseerd verkeer.
Om vanaf de paden de 'natuur' volop te kunnen ervaren (zichtlijnen!), is het van belang dat ze zoveel mogelijk 'vrij' in de omgeving liggen. Er moeten geen bouwwerken, hekken, prikkeldraad of lichtmasten vlak naast staan.
9. Het sportterrein is een vreemde eend in dit natuurpark. De visueel-ruimtelijke 'uitstraling' van het sportterrein moet zo beperkt mogelijk zijn. Dit betekent dat ernaar gestreefd moet worden dat het sportterrein maximaal compact, zoveel mogelijk 'in zichzelf gekeerd' is en zo weinig mogelijk bebouwing en

---

¹⁰ Bron: Visie Diemerpark, gemeente Amsterdam, 30-01-2022, pag. 27

verharding heeft.¹¹

Gemotoriseerd verkeer en de aanwezigheid van parkeerterreinen in de Hoofdgroenstructuur is ongewenst. Om het Diemerpark nog meer als 'natuurpark' te kunnen ervaren, zou het sportterrein, inclusief parkeerterrein, uit het park moeten verdwijnen.

10. Het Diemerpark heeft ook een functie om in een veilige omgeving 'sportieve' activiteiten uit te voeren als hardlopen/joggen, skaten, trimmen, e.d.. Om te voldoen aan de behoefte aan voorzieningen voor dergelijke activiteiten zijn er trimtoestellen in het park aanwezig. Bij voorkeur staan deze op de 'natuurlijke' ondergrond en niet in 'perken'.

Over onze zienswijze op de Visie

De Visie Diemerpark bestaat uit 98 pagina's.

In deze zienswijze lopen we de Visie door van pagina 4 (= Leeswijzer) t/m 95 (10. Visiekaart) aan de hand van letterlijke citaten. Deze zijn tussen "aanhalingstekens", in *blauw, cursief* en "omlijnd" weergegeven. Na ieder citaat geven we ons commentaar.

Citaten uit andere bronnen dan de Visie staan tussen "aanhalingstekens", in *zwart, cursief* weergegeven.

Leeswijzer

"Hoofdstuk 1 start met de aanleiding voor deze visie en verwoordt de algemeen gedeelde wens voor een nieuwe balans tussen natuur, infrastructuur, sport en recreatie in het Diemerpark. Een balans waarin elk van deze aspecten tot zijn recht komt en er zelfs op vooruitgaat." (pag. 4)

In de eerste zin in de Visie staat al twee keer het begrip 'balans'. Dat woord komt in de Visie 24 keer op de 100 pagina's voor, waaruit geconcludeerd kan worden dat het voor de auteurs van de Visie een belangrijk begrip is. Nochtans is het een onduidelijk begrip dat, gezien het belang ervan, goed toegelicht moet worden. Hierna komen we daar, in een paragraaf 'De betekenis van 'balans' uitgebreid op terug.

Er wordt niet uitgelegd waarop de stelling is gebaseerd dat er een *"algemeen gedeelde wens voor een nieuwe balans tussen natuur, infrastructuur, sport en recreatie in het Diemerpark"* zou zijn.

Het is niet duidelijk wie zo'n *"nieuwe balans"* zou wensen. Hoeveel mensen zijn dat er nu eigenlijk? Wij zien alleen de wens van een deel van de gemeenteraad om het sportterrein in het Diemerpark uit te breiden.

Tegenover die wens staan meer dan 2.850 ondertekenaars van de petitie 'Stop de plasticering van het Diemerpark', die zeker niet meer sportvelden in het Diemerpark willen.¹²

Men mag verwachten dat een leeswijzer informerend is. Maar in de Leeswijzer wordt al gesuggereerd dat bij de nieuwe balans tussen natuur, infrastructuur, sport en recreatie in het park, al deze aspecten tot zijn recht zullen komen en er zelfs op vooruit zullen gaan.

Deze stelling is suggestief en heeft een sterk 'WC-eend' gehalte.

Een dag na de publicatie van de Visie Diemerpark, werd door de projectgroep 'Vernieuwing Diemerpark' een onderzoeksrapport naar buiten gebracht van het bureau Altenburg& Wymenga, dat in opdracht van het gemeentebestuur onderzoek had gedaan naar de effecten van *"herontwikkeling en uitbreiding sportvelden"* op de natuur in het Diemerpark.

Uit dit onderzoek bleek het onmogelijk dat alle genoemde aspecten erop vooruit zouden gaan.

Integendeel: volgens de onderzoekers impliceert het toevoegen van sportvelden een *"substantiële aantasting van de natuurwaarden (...)* die negatieve effecten zal hebben op de biodiversiteit in het gebied. Deze effecten zijn te verzachten door een ecologische plus te realiseren en door mitigerende maatregelen te treffen binnen het plangebied (...). **Hiermee wordt het verlies aan natuurwaarden echter niet opgeheven.**"¹³

---

¹¹ Dit komt overeen met de beschrijving in de Toelichting Bestemmingsplan IJburg 1e fase, gemeente Amsterdam, stadsdeel Oost, 17-04-2013, pag. 25

¹² Bron: <https://petities.nl/petitions/stop-de-plasticering-van-het-diemerpark>

¹³ Bron: Altenburg& Wymenga, Quickscan natuur Diemerpark te Amsterdam (Noord-Holland) in opdracht van de gemeente Amsterdam, 09-02-2022, pag. 20

1. Inleiding en opgave

“Hoe mooi de natuur zich ook ontwikkelde, de plannen voor IJburg met 40.000 mensenvlak naast de vuilstort maakten het eind jaren '90 noodzakelijk om de ernstig verontreinigde locatie ingrijpend aan te pakken.”
(pag. 8)

De woorden ‘vuilstort’ en ‘vuilstortplaats’ komen in de Visie 80 keer voor: 0,8 keer per pagina. Voor de auteurs van de Visie is het dus kennelijk heel belangrijk.

Daarin verschillen zij van de doelgroep van het park, de gemiddelde gebruiker: de wandelaar, fietser, de persoon die z'n hond uitlaat en/of geniet van de gevarieerde vegetatie en het geluid van de vele vogels. En dan noemen we nog niet eens de dieren die in het park wonen, rusten en/of eten.

Voor de meesten van hen is wat zich onder de grond bevindt, volstrekt oninteressant.

Hiermee ontkennen we niet dat de aandacht daarvoor, in verband met de veiligheid, belangrijk is, maar dat geldt uitsluitend voor de technici die de ondergrondse infrastructuur beheren.

De ondergrond is echter niet meer dan een voorwaarde om het park te laten floreren, hoe men dat ook verder wil inrichten. Door zo vaak te zeggen dat het park een voormalige vuilstortplaats is, wordt de indruk gewekt dat het om een inferieur park gaat, waar men gerust alles mee kan doen en aan kan toevoegen.

1.1 Behoeftte aan een nieuwe visie

Dat er ‘behoefte aan een “nieuwe” visie zou zijn, roept vragen op als: “Hoe ziet de oude/huidige visie er uit?” en “Wat mankeert er aan de huidige visie?”

Dat dit niet beschreven wordt, is een lelijke omissie.

Een reden om behoefte te hebben aan een nieuwe visie zou kunnen zijn dat mensen ontevreden zijn over het Diemerpark. Daar blijken geen aanwijzingen voor te zijn.

De tevredenheid onder bezoekers van Amsterdamse parken is in 2018 onderzocht in het Grote Groen Onderzoek (GGO 2018).¹⁴

Het Diemerpark/de Diemerzeedijk kreeg daarin van de parkbezoekers het rapportcijfer 7,2.

Dit was exact gelijk aan het gemiddelde van 40 Amsterdamse parken.

Uit hetzelfde onderzoek bleek dat het Diemerpark op nummer 12 staat (van de 15) in de tabel “Aandeel bezoekers dat zich wel eens ergert in het favoriete park”.¹⁵

We concluderen dat men in het algemeen heel tevreden is met wat het Diemerpark te bieden heeft.

De wens voor een nieuwe visie is uitsluitend ingegeven door de wens om het sportterrein in het Diemerpark uit te breiden. Waarom wordt dat in de Visie niet gewoon gezegd?

Tabel 2.8 Aandeel bezoekers dat zich wel eens ergert in het favoriete park, 2018 (%)

	2018
Vondelpark	75
Gaasperplas/Gaasperpark/Gaasperzoom	66
Oosterpark	63
Westerpark	61
Sloterplas/het Sloterpark	60
Sarphatipark	59
Rembrandtpark	58
Erasmuspark	54
Noorderpark	53
Park Frankendael	51
Beatrixpark	49
Diemerpark/de Diemerzeedijk	48
Flevopark	46
Nelson Mandelapark/Bijlmerpark	44
Amstelpark	38
gemiddeld Amsterdam	61

¹⁴ Het Grote Groen Onderzoek (GGO) 2018 behelsde een online enquête, uitgevoerd in oktober/november 2018 onder 3.687 inwoners van Amsterdam, ouder dan 15 jaar. “Met het GGO wordt het recreatiegedrag van Amsterdammers in het groen in kaart gebracht. Inzicht in hoe bewoners het groen in en rondom de stad gebruiken, levert informatie op voor stedenbouwkundige plannen en programma’s voor nu en in de toekomst.” (bron: Grote Groen Onderzoek 2018, Gemeente Amsterdam, Onderzoek Informatie en Statistiek, juni 2019, pag. 5)

¹⁵ Bron: Grote Groen Onderzoek 2018, Gemeente Amsterdam, Onderzoek Informatie en Statistiek, juni 2019, pag. 47

“Het Diemerpark (...) is ontworpen als een landschapspark waar natuurlijke- en ecologische waarden de boventoon voeren. Dat is opmerkelijk omdat die natuurwaarden zijn ontstaan op een voormalige vuilstort.”
(pag. 8)

Dat de natuurwaarden zijn “ontstaan” op een voormalige vuilstort is onjuist. Dit suggereert namelijk dat er vóórdat de “vuilstort” plaatsvond, geen “natuurwaarden” waren. De oostelijke helft van het gebied maakte, voordat het eerste bestemmingsplan IJburg 1^e fase in 1996 werd vastgesteld, al deel uit van het bestemmingsplan ‘Natuurgebieden’ (1972)¹⁶ en was vanwege zijn hoge biodiversiteit een favoriete locatie voor natuurliefhebbers.¹⁷

“Het Diemerpark is daarnaast óók een sport- en recreatiepark, maar de natuurlijke kwaliteiten overheersen. Het bijzondere karakter van het Diemerpark staat echter al jaren onder druk en verdient extra de juiste aandacht. Deze visie vertelt hoe dat kan gebeuren.” (pag. 8)

Het karakter van het park is dus bijzonder, omdat de “natuurlijke kwaliteiten” overheersen. Dat maakt het park uniek in Amsterdam.

De formulering “... staat echter al jaren onder druk” suggereert dat er sprake is van een autonoom proces, in plaats van dat het een gevolg is van doelbewuste keuzes door het gemeentebestuur.

Dat het gemeentebestuur zélf het bijzondere karakter van het Diemerpark onder druk zet, blijkt bijvoorbeeld uit het vaststellen door de gemeenteraad van het Ontwikkelperspectief Diemerscheg. Hierin staat dat ‘stadsrandparken’ zoals het Diemerpark “het laadvermogen” hebben “om meer stedelijke groenfuncties, en misschien zelfs stedelijk programma, op te nemen”, waarbij o.a. wordt genoemd: “onderzoek uitbreiding sportcomplex Diemerpark”.¹⁸

Hierna, in paragraaf 2.2 (‘Diemerscheg’) gaan we daar dieper op in.

Uit het recente onderzoek naar de effecten van “herontwikkeling en uitbreiding sportvelden” op de natuur in het Diemerpark bleek dat dit onomstotelijk negatieve gevolgen heeft voor de “natuurlijke kwaliteiten” die bepalend zijn voor “het bijzondere karakter” van het park.¹⁹

“In de eerste twintig jaar van zijn bestaan heeft het park roem vergaard met diens grote biodiversiteit, de voor een stadspark bijzondere flora en fauna, verrassende landschap en voortdurend wisselende vegetatie.”
(pag. 8)

Door de relatief geïsoleerde ligging, tussen de kust van het IJmeer en het Amsterdam-Rijnkanaal, en omdat het gebied na het gebruik als vuilstort- en verbrandingsplaats lange tijd voor het publiek ontoegankelijk was, kon de natuur hier jarenlang ongeremd zijn gang gaan.

De werkzaamheden die samenhangen met de sanering zorgde voor een dip in de biodiversiteit. Voor een deel herstelde die zich na de openstelling van het park op 03-03-2004 (18 jaar geleden). Sommige diersoorten (bijvoorbeeld de buizerd als broedvogel) kwamen echter niet meer terug. Uit onderzoek door de Vogelwerkgroep Amsterdam blijkt dat de rodelijstsoort kneu terugliep van 10 naar 1 paartje door de aanleg van de sportvelden.²⁰

“Het park is een geliefde plek voor verschillende zeldzame diersoorten om te verblijven en te foerageren (...)”
(pag. 8)

Deze uitspraak doet onvoldoende recht aan de grote betekenis van het Diemerpark voor de dieren die van het park gebruik maken voor hun essentiële levensbehoeften: foerageren, schuilen, rusten, broeden, enz.

Het Diemerpark heeft de hoogste biodiversiteit van alle Amsterdamse parken. In 2019 gaf het gemeentebestuur van Amsterdam opdracht voor een broedvogelinventarisatie in 19 Amsterdamse

¹⁶ Bron: Ontwerprapportage Diemerpark, december 1995, pag. 16

¹⁷ Bron: Diemerzeedijk, zand erover, Joris Weitjens & Martin Melchers, 2004, ISBN 90-5937-0449, hoofdstuk ‘Van zout naar zoet’, pag. 35 t/m 47

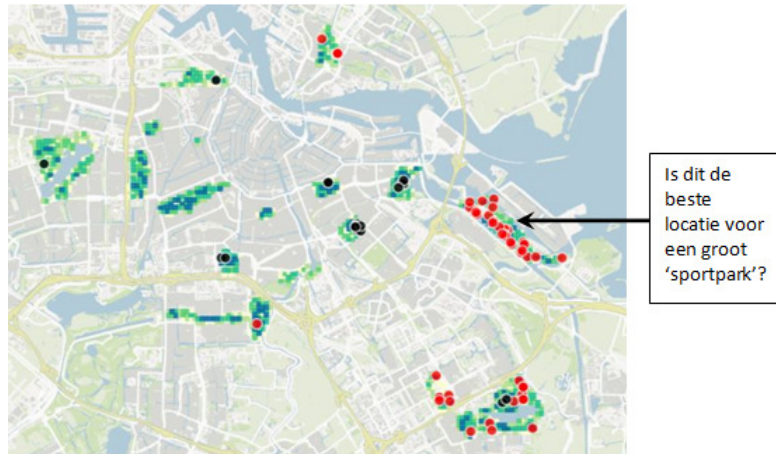
¹⁸ Bron: Diemerscheg Beheer- en ontwikkelstrategie Vastgesteld door de Stuurgroep Diemerscheg, april 2021, Deel: Ontwikkelperspectief, pag. 29

¹⁹ Bron: Altenburg & Wymenga, Quickscan natuur Diemerpark te Amsterdam (Noord-Holland) in opdracht van de gemeente Amsterdam, 09-02-2022, pag. 20

²⁰ Bron: mondelinge mededeling SOVON broedvogelinventarisatiegroep Diemerpark, 24-03-2022

stadsparken.²¹ Zeventien soorten broedvogels werden maar in één Amsterdams park aangetroffen, waarvan 8 uitsluitend in het Diemerpark.

Broedvogels in Amsterdamse parken in 2019²²

De pijl wijst naar het Diemerpark. De rode stippen geven Rodelijstsoorten weer.

“In de afgelopen decennia is de druk vanuit de omgeving op het park toegenomen. Dat is het meest zichtbaar in het noordwestelijk deel. Stap voor stap is daar een sportpark ontstaan dat nu bestaat uit zes voetbal- en hockeyvelden.” (pag. 8)

Zo beschreven (“is de druk vanuit de omgeving toegenomen” en “is een sportpark ontstaan”) lijkt het weer alsof er sprake was van een autonoom proces waar geen mens wat aan kon doen. Het tegendeel is het geval. Het gemeentebestuur heeft (doelbewust) besluiten over het Diemerpark genomen. Vanaf 1995 (publicatie 'Ontwerprapportage Diemerpark') was het plan om in het (toen nog aanstaande) Diemerpark zes sportvelden te realiseren.²³ De uitvoering daarvan begon in 2010. In 2014 stelde de Bestuurscommissie Oost een ‘definitief Inrichtingsplan Sportpark IJburg vast. De laatste velden en het parkeerterrein werden in 2016 opgeleverd.

Het spreken over “druk vanuit de omgeving” geeft de indruk dat alleen “de omgeving” verantwoordelijk is voor de “druk op het park”. Het ontkent daarmee de rol van het gemeentebestuur.

“Het park is daarnaast duidelijk aan slijtage onderhevig, mede doordat het dagelijks beheer te kort schiet. Er is behoefte aan een nieuwe visie op het beheer die past bij de bijzondere kwaliteiten van dit gebied.” (pag. 8)

Voor een “nieuwe visie op het beheer” is het niet nodig om veranderingen in het park door te voeren. Daar is geen nieuwe visie op het park voor nodig. De conclusie zou ook kunnen zijn dat de gemeente het park beter moet gaan beheren en dat het zoveel mogelijk beschermd dient te worden tegen niet passende functies.

“IJburg groeit en daarmee zal de druk op het Diemerpark verder toenemen. Niet alleen door het aantal bezoekers, maar ook door de veranderende wijze waarop zij het park willen gebruiken. Dit versterkt de noodzaak van het opstellen van een integrale visie op het park. (pag. 8)

“IJburg groeit”: de eerste fase van de ontwikkeling van IJburg is thans nagenoeg afgerond. Thans is de ontwikkeling van de tweede fase (Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland) gaande. Er komen meer mensen op IJburg wonen.

Wat dit voor het Diemerpark betekent (“de druk op het Diemerpark”), wordt niet uitgelegd. Wat zou er nog méér mee bedoeld worden dan dat er méér mensen dan nu het park zullen gaan gebruiken?

De formulering “... zal de druk op het Diemerpark verder toenemen” is opnieuw een illustratie van een presentatie waarin het lijkt of er sprake is van een autonoom proces, in plaats van doelbewuste keuzes. Dat het college meer ruimte wil geven aan recreatie en sport in het park, laat zien dat het zélf verantwoordelijk is voor de “druk op het Diemerpark”.

²¹ Bron: Broedvogelrapport Amsterdamse parken 2019, Van der Goes en Groot ecologisch onderzoeks- en adviesbureau, 11-11-2019

²² Bron: <https://maps.amsterdam.nl/parkvogels/>

²³ Bron: Ontwerprapportage Diemerpark, Dienst Ruimtelijke Ordening, december 1995

De druk op het Diemerpark zou ook toenemen omdat de nieuwe gebruikers van het park, het park op een “*veranderende wijze*” zouden willen gebruiken.

Er wordt niet uitgelegd wat daarmee wordt bedoeld. Ligt er (een soort van) onderzoek aan deze stelling ten grondslag?

De bewering dat nieuwe gebruikers het park op een “*veranderende wijze*” zouden willen gebruiken wordt gebruikt om de bewering te versterken dat er een (nieuwe) “*integrale visie*” op het park “*noodzakelijk*” zou zijn. Deze noodzaak wordt op geen enkele manier aangetoond.

Dat de ontwikkeling van IJburg 2e fase de druk op het Diemerpark laat toenemen, impliceert de gedachte dat het Diemerpark bedoeld is om te worden gebruikt door alle bewoners van IJburg (1e en 2e fase). We leggen hier de nadruk op, omdat het gemeentebestuur op het Strandeiland en Buiteneiland alléén sportvelden wil realiseren om te voldoen aan de behoefte van de bewoners van de 2e fase.²⁴

Omdat het Diemerpark bedoeld is voor alle bewoners van IJburg, zou het logisch zijn als dat ook voor de sportvelden op IJburg geldt. De consequentie hiervan is dat bij de vaststelling van het aantal sportvelden dat er op IJburg 2^e fase moet komen, óók rekening gehouden moet worden met de behoefte aan sportvelden van bewoners van IJburg 1^e fase.

“Een visie die duidelijk richting geeft aan de ontwikkeling, waarin een balans wordt gevonden tussen het versterken van de ecologische- en landschappelijke waarde enerzijds, en anderzijds meer ruimte geven aan recreatie en sport.” (pag. 8)

In een aparte paragraaf, ‘De betekenis van ‘balans’, gaan we later in op het hier gebruikte begrip “balans”.

Dat er meer ruimte gegeven zou moeten worden aan recreatie en sport betekent dat het gemeentebestuur afstand wil nemen van de ontwikkeling van het Diemerpark als een natuurontwikkelingsproject in het kader van afspraken over de ontwikkeling van IJburg.²⁵ De aanleg van het Diemerpark als natuurgebied maakte deel uit van afspraken, waardoor de speciale natuur kans kreeg zich weer te ontwikkelen.²⁶

“In deze visie staat die balans centraal, met concrete voorstellen voor verbetering van alle delen van het park.” (pag. 8)

“*Verbetering*” is een ambigue begrip. Wat de ene persoon als een ‘verbetering’ ziet, zal een ander als een ‘verslechtering’ ervaren.

De woorden “*verbeteren*”, “*verbetering*”, “*verbeterd*” en “*verbeterkansen*” komen samen 24 keer in de Visie voor. Daarentegen is er in de Visie niets te vinden over de negatieve gevolgen die er zeker zullen zijn. Dat er negatieve gevolgen zijn wordt aangetoond in het eerder geciteerde onderzoek van Altenburg& Wymenga.²⁷

Constatering: de Visie is ongenueanceerd zeer eenzijdig positief.

Niet voor “*alle*” delen van het park worden “*verbeteringen*” voorgesteld. De ‘start’ van het Diemerpark, het gebied aan de oostkant tussen de ARK-zone en de Diemerdammersluis (de gemeentegrens met Diemen) wordt in deze visie geheel buiten beschouwing gelaten.

²⁴ Bron: Toelichting Bestemmingsplan IJburg 2e fase – Strandeiland, par. 3.4.8 Sportvisie 2025

²⁵ Bron: Gebiedsdocument Metropoolregio Amsterdam, Verstedelijkingsafspraken 2010 – 2020, Document Conferentie Metropoolregio Amsterdam, 09-04-2009 :“*De ontwikkeling van IJburg gaat daarnaast hand in hand met forse investeringen in de natuur in de omgeving. Deze investeringen richten zich op het versterken van de ecologische waarden en biodiversiteit van het IJmeer als geheel. Om dit te bereiken worden, naast grote natuurontwikkelingsprojecten zoals het Diemerpark, de Hoeckelingsdam en de Zuidelijke IJmeerkust, ook kleine projecten uitgevoerd zoals de aanleg van luwtegebieden, mosselbanken, zachte vooroevers en speciale natuurstrandjes en natuureilanden.*” (pag. 27)

²⁶ Bron: Plan Amsterdam, StadenGroen, gemeente Amsterdam, DRO, 2007, nr. 1/2, pag. 18

²⁷ Altenburg& Wymenga, Quickscan natuur Diemerpark te Amsterdam (Noord-Holland) in opdracht van de gemeente Amsterdam, 09-02-2022, pag. 20

Geel omlijnd: de Staart van het Diemerpark.
In de Visie wordt dit gebied genegeerd.

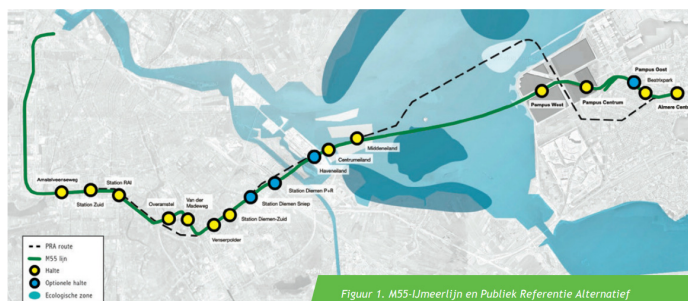
Waarom voor die beperking is gekozen, wordt niet toegelicht.

De huidige verrommelde inrichting van dat gebied geeft voldoende aanleiding om inspanningen te verrichten om dat gebied aantrekkelijker voor mens en dier te maken. Ook in juridische zin is de situatie aldaar niet in orde. Zo wordt daar bijvoorbeeld illegaal geparkeerd en ontbreekt er een belangrijk verkeersbesluit.²⁸

“De visie doet ook voorstellen voor integraal beheer, een vorm van beheer die alle kwaliteiten langjarig in stand houdt. Daarbij wordt voldoende ruimte geboden aan flexibiliteit, om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen.” (pag. 8)

Er wordt geen enkel voorbeeld gegeven van wat de “toekomstige ontwikkelingen” zouden kunnen zijn. Wij zien er sowieso twee:

1. De komst van een windmolen in het park. Het gemeentebestuur wil voor het opwekken van energie in Amsterdam windmolens bouwen. Het Diemerpark is aangemerkt als mogelijke locatie daarvoor (“extra reservegebied”).²⁹
2. In het vigerende bestemmingsplan wordt er rekening mee gehouden dat er een railverbinding door het park komt.

Figuur 1. M55-IJmeerlijn en Publiek Referentie Alternatief

Mogelijke nieuwe raillijn in twee varianten. De lijn zou in beide varianten het Diemerpark doorsnijden.³⁰

Mogelijk tracé van een metrolijn door/over het Diemerpark.³¹

²⁸ Op dit moment loopt er een hoger beroepsprocedure in verband met de aanwezigheid van twee woonboten waarvoor geen ligplaats/omgevingsvergunningen bestaan (zaaknummer 202105476/1/R1).

²⁹ Bron: <https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/>

³⁰ Bron: M55-IJmeerlijn Vervoerconcept, ontwerp en business case, Eindrapport deel 1 – hoofdrapport, Werkmaatschappij Amsterdam Almere, 23-09-2011, pag. 5

Een volwaardige visie op het Diemerpark zou deze mogelijke ontwikkelingen ten minste moeten noemen, en voorzien van argumenten om die in de Visie buiten beschouwing te laten.

De betekenis van ‘balans’

In de hierboven aangehaalde citaten kwam al een aantal keren het begrip ‘balans’ voor. De afbeelding op pag. 9 in de Visie geeft aan dat om een “Balans” gaat tussen enerzijds “Intensievere recreatie” waaronder georganiseerde sport, en anderzijds “Natuurbeleving en rust”.

In december 2016 zei een woordvoerder namens het gemeentebestuur: **“Het huidige planologische regime [in het Diemerpark – red.] vormt een mooie balans van de verschillende functies van het park. Er is dus geen aanleiding dit te wijzigen.”**³²

Door het toevoegen van sportvelden (met substantiële aantasting van natuurwaarden (biodiversiteit) tot gevolg³³) wordt de balans tussen de verschillende functies van het park gewijzigd naar minder ruigtegebied/struinnatuur/natuurwaarden (biodiversiteit).

Hoe lang bestaat de wens om de “mooie balans” in het Diemerpark (uitspraak gemeentebestuur 2016) te wijzigen en wat was daarvoor de aanleiding?

Bij stedenbouwkundigen en het gemeentebestuur van Amsterdam bestaat in het algemeen weinig enthousiasme om bij de ontwikkeling van woonwijken voldoende sportvelden te realiseren.

Sportvelden zijn relatief weinig financieel lucratief, liggen er het grootste deel van de tijd nutteloos bij en nemen veel ruimte in beslag. In literatuur hierover lezen we: *“In de ruimtelijke ordening is de sport vooral volgend en vaak een speelbal die naar de overhoeken en randen wordt getrapt, waar de grond goedkoop is.”*³⁴ en *“In een stedelijk gebied met een hoge waarde van het onroerend goed is het aantrekkelijker om woningen en andere accommodaties te realiseren.”*³⁵

Op IJburg is dat niet anders. Naar aanleiding van een vraag van een bewoner tijdens een inspraakavond over het Diemerpark op 21-04-1999, stelde de woordvoerder van het gemeentebestuur: *“Voetbalvelden en hockeyvelden nemen veel ruimte in beslag. Deze worden daarom op relatief goedkope, bestaande grond gelegd.”*³⁶

---

³¹ Bron: afbeelding links: Het IJmeeralternatief. Eindrapport Werkmaatschappij Amsterdam – Almere, rraam (Rijk-regioprogramma Amsterdam – Almere – Markermeer), juli 2012; afbeelding rechts: M55-IJmeerlijn Vervoerconcept, ontwerp en business case, Eindrapport deel 1 – hoofdrapport, Werkmaatschappij Amsterdam Almere, 23-09-2011

³² Bron: Verslag hoorzitting inzake het bezwaarschrift ingediend door Vrienden van het Diemerpark tegen het besluit van de gemeenteraad het verzoek van de vereniging om een nieuwe bestemmingsplanprocedure te starten voor het Diemerpark, af te wijzen, 20-12-2016, JIS-nummer BZ.1.16.0602.001. De aanleiding van de hoorzitting was, dat we in 2015 verzochten om het bestemmingsplan voor het Diemerpark aan te passen, omdat er fouten waren gemaakt in de vaststellingsprocedure waardoor er teveel bebouwing in het bestemmingsplan mogelijk was gemaakt. In de procedure voor de vaststelling van het bestemmingsplan IJburg 1^e fase in 2013 was de Technische commissie Hoofdgroenstructuur (TAC) door de stadsdeelraad Oost foutief geïnformeerd over de mogelijke grootte van de bebouwing op het sportterrein. Naar aanleiding van ons bezwaar heeft de TAC op 24-11-2015 een nieuw advies uitgebracht, maar deze stond in feite al voor voldongen feiten.

³³ Bron: Altenburg & Wymenga, Quickscan natuur Diemerpark te Amsterdam (Noord-Holland) in opdracht van de gemeente Amsterdam, 09-02-2022, pag. 20

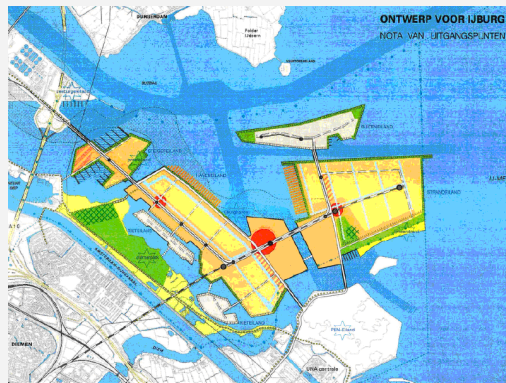
³⁴ Bron: Artikel ‘Sport: speelbal voor ruimtelijke ordening’, Remco Hoekman en Hugo van der Poel in Rooilijn, tijdschrift voor wetenschap en beleid in de ruimtelijke ordening Rooilijn, uitgave van de Faculteit der Maatschappij en Gedragwetenschappen, Afdeling Geografie, Planologie en Internationale Ontwikkelingsstudies van de Universiteit van Amsterdam, jaargang 42/nr. 7/2009

³⁵ Bron: Artikel ‘De waarde van sportvelden’, Frans Knol in Rooilijn, jaargang 42/nr. 7/2009

³⁶ Bron: Verslag Inspraakavond Inrichtingsplan Diemerpark, 21-04-1999, pag. 3

Eind vorige eeuw besloot de gemeenteraad tot de ontwikkeling van IJburg. IJburg zou een nieuwe wijk in Amsterdam worden met 18.000 woningen. De Nota van Uitgangspunten voor IJburg, vastgesteld door de Gemeenteraad in 1996, toont dat IJburg als één autonome wijk is ontworpen: ³⁷

Ontwerp voor IJburg: IJburg is één geheel.

Rond de eeuwwisseling was afgesproken dat er in het Diemerpark zes sportvelden zouden komen. ³⁸ Deze waren bedoeld om IJburgers in de eigen omgeving faciliteiten te bieden om een balletje te trappen. De rest van de voor IJburg gewenste sportvelden zouden op IJburg 2e fase en het Zeeburgereiland komen.

In 2011 werd in de 'toetskaart' in de Structuurvisie Amsterdam 2040 vastgelegd dat de sportvelden in het Diemerpark een oppervlakte zouden innemen van bijna 4,7 ha.

Uit geen enkel openbaar stuk is ons gebleken dat het de bedoeling is geweest om in het Diemerpark door de sportbonden KNVB en KNHB erkende amateurcompetitiewedstrijden te spelen.

Tijdens de hiervóór genoemde inspraakavond in 1999 vroeg een bewoner: *"Hoe wilt u realiseren dat de sportvelden alleen door IJburgers gebruikt worden? Vanwege de Piet Hein-tunnel komt er waarschijnlijk wel toeloop naar de sportvelden op IJburg."* De woordvoerder van de gemeente antwoordde daarop: *"Uit onderzoek is gebleken dat alleen voor de toekomstige IJburgbewoners een sportpark aangelegd moet worden."*

Voor een volwaardige voetbalvereniging die zou voldoen aan alle eisen van de KNVB, werd gedacht aan het Zeeburgereiland. ³⁹ Er bestonden al vergevorderde plannen om voetbalvereniging Zeeburgia te verhuizen van Watergraafsmeer naar het Zeeburgereiland.

Sportvelden op het Zeeburgereiland

Links: impressie uit 2008 ⁴⁰; rechts: "Sportpark Zeeburgia" op een kaart uit 2011 ⁴¹

In 2010 werden in het Diemerpark de eerste van zes kunstgras sportvelden in gebruik genomen. De laatste velden werden in 2015 opgeleverd. Korte tijd later (maart 2016) werd ook het parkeerterrein met 42 parkeerplaatsen voor de eerste keer opengesteld.

Het sportterrein vormt een lelijke, onnatuurlijke, dissonant in het natuurpark.

³⁷ Bron: Ontwerp voor IJburg, Nota van Uitgangspunten, Projectbureau IJburg Amsterdam, mei 1996, pag. 98

³⁸ Bron: Ontwerprapportage Diemerpark, Dienst Ruimtelijke Ordening, december 1995; Uitvoeringsplan Diemerpark, Projectbureau IJburg, Planteam Diemerpark, 24-01-2002

³⁹ Bron: de Brug jaargang 1 nummer 3, 2008.

⁴⁰ Bron: Toelichting Bestemmingsplan Zeeburgereiland RI-Oost, Gemeente Amsterdam, 29-02-2008. pag. 20

⁴¹ Bron: Fietskaart Amsterdam, september 2011

- Het zorgt voor veel overlast door de felle verlichting van de velden. Omdat in het gesaneerde deel van het Diemerpark, waar de sportvelden liggen, vanwege de ondergrond geen hoge bomen kunnen komen die het sportpark aan het zicht zouden kunnen onttrekken, is aan die overlast weinig te doen.
- Omwonenden klagen over geluidsoverlast.
- Het autoverkeer voor de sportvelden zorgt regelmatig voor gevaarlijke situaties. Automobilisten maken gebruik van het Plusnet Fiets (Oeverzeggestraat, Dick Hilleniuspad) om van- en naar het parkeerterrein bij de sportvelden te rijden.

Omdat daar meer auto's willen parkeren dan er plaatsen zijn, is foutparkeren en bijna-aanrijdingen met voetgangers en fietsers een bijna iedere zaterdag voorkomend ritueel.

Ook ontbreken vaak fietspaaltjes, zodat auto's verder het park inrijden en er verdwalen.

Verdwaalde auto's in het Diemerpark (foto's: 19-03-2022)

Links: Jan Beijerpad, kinderen worden afgezet bij het hockeyclubgebouw

Rechts: Dick Hilleniuspad, auto rijdt 'over' een afwezig paaltje

Op diverse momenten werd door het gemeentebestuur erkend dat het parkeren in het park chaotisch verloopt, onveiligheid veroorzaakt en ongewenst is in de Hoofdgroenstructuur en daarom buiten het park georganiseerd zou moeten worden.⁴²

Een en ander getuigt van een ruimtelijke ordening die in de verste verte niet overeenkomt met redelijke eisen die daaraan gesteld moeten worden.

De aanleg van het sportterrein in het Diemerpark is zonder overdrijving te typeren als een planologische miskleun.

In 2007/2008 brak er een economische crisis uit. De geplande verdere ontwikkeling van IJburg en daarmee de aanleg van de daar voorziene sportvelden, kwam tot stilstand. Daardoor ontstonden wachtlijsten bij de voetbal- en hockeyvereniging in het Diemerpark. Door af te zien van de aanleg van, desnoods tijdelijke, sportvelden op de al voor het Centrumeiland opgespoten grond, hield het gemeentebestuur de wachtlijsten voor de sportverenigingen in het Diemerpark in stand.

Toen het gemeentebestuur in 2017 de ontwikkeling van IJburg weer oppakte, werd de vraag actueel waar men de sportvelden voor de nieuwe bewoners zou neerleggen.

Toen we in 2015 aan het gemeentebestuur vroegen: *“Hoe wordt omgegaan met een 'tekort' aan sportvelden en/of parkeervoorzieningen in het Diemerpark?”*, antwoordde de wethouder Ruimtelijke Ordening en Sport: *“Op dit moment bestaan er geen concrete plannen om ter plaatse meer dan in het definitieve inrichtingsplan sportpark IJburg en Omgeving genoemde zes velden te realiseren. (...) Na de oplevering van het reeds in het verleden geplande vijfde en zesde veld op Sportpark IJburg, wordt een verdere verlichting van de wachtlijsten in de sector Oost bij de sportverenigingen allereerst gezocht in het realiseren van sportvelden op het Zeeburgereiland. Daarnaast wordt ook het gebruik van de velden op Sportpark Middenmeer-Voorland geoptimaliseerd door middel van bijvoorbeeld efficiëntere veldindeling.”*⁴³

⁴² Bron: <https://www.amsterdam.nl/projecten/diemerpark/> op 02-11-2021. Nadat was besloten het parkeerterrein toch in het park te organiseren, is de tekst weggehaald.

In de notitie Autoparkeren sportpark Diemerpark Achtergrond en oplossingen (projectgroep 'Vernieuwing Diemerpark', maart 2021) staat: *“Door geen autoverkeer in het park toe te laten wordt de hoofdgroenstructuur gerespecteerd. Bovendien heeft deze oplossing geen negatieve gevolgen voor de verkeersveiligheid in het park.”*

⁴³ Bron: Brief van wethouder Ruimtelijke Ordening Eric van der Burg aan Vrienden van het Diemerpark, 13-02-2015

De plannen voor Zeeburgereiland waren echter inmiddels gewijzigd. Het gemeentebestuur schreef in december 2019: “Zo komt er bij het sportpark in de Sportheldenbuurt geen apart accommodatie voor buitensportvoorzieningen, maar maken de sporters gebruik van de voorzieningen in de naastgelegen sporthal.”⁴⁴

Niet alleen werd het op het Zeeburgereiland geplande aantal sportvelden gereduceerd (ondermeer om een ‘urban sport zone’ te realiseren), het aantal woningen waarvoor de sportvelden bestemd waren, werd door de plannen voor de Sluisbuurt, bovendien ook aanmerkelijk vergroot.

Plan voor sportvelden op het Zeeburgereiland 2018⁴⁵

Door die ontwikkelingen (lees: doelbewuste keuzes van het gemeentebestuur) was op Zeeburgereiland geen ruimte meer om te voldoen aan de behoefte aan sportvelden voor IJburg.

Het Centrumeiland, waar eerder ook sportvoorzieningen waren gepland, was inmiddels ook al volgepland met (vooral) woningen.

Alleen op het Strandeiland en Buiteneiland waren er dus nog mogelijkheden om sportvelden voor IJburg te realiseren.

Het was dan ook logisch dat in de nota ‘Sportnorm voor de Sportieve Stad’ in 2018 werd gesteld: “**Het huidige tekort op IJburg zal worden meegenomen in de uitwerking van het sportprogramma IJburg 2**”.⁴⁶

De grond op de nieuwe IJburgse eilanden is, in tegenstelling tot die in het Diemerpark, kostbare grond. Het zou het gemeentebestuur daarom financieel goed uitkomen als het aantal m² aan sportvelden op het Strandeiland en Buiteneiland tot een uiterst minimum beperkt zou kunnen blijven.

Om dit voor de gemeenteraad aanvaardbaar te maken werd de volgende list bedacht.

- In plaats van IJburg 2^e fase te zien als een onderdeel van de wijk IJburg, waarover in 1996 besloten werd om daarop 18.000 woningen te realiseren, werd besloten om IJburg 2^e fase te bestempelen als een “*nieuwe woningbouwlocatie*”. Gezien het tijdsverschil tussen de start van IJburg 1^e fase en de start IJburg 2^e fase kon dat geloofwaardig gepresenteerd worden.

Het onderscheid tussen IJburg 1^e en IJburg 2^e fase, dat tot dan toe uitsluitend uit plantechische overwegingen was gemaakt, werd vervolgens (in tegenstelling tot andere voorzieningen voor IJburg) toegepast op de locatie van sportvelden.

De gemeenteraad had eerder besloten om bij “*nieuwe woningbouwlocaties*” voor de bepaling van de hoeveelheid m² aan sportvelden de ‘sportnorm’ te hanteren. De ‘sportnorm’ geeft aan dat er voor iedere woning een zekere hoeveelheid m² aan sportvelden gerealiseerd zou moeten worden.⁴⁷ Door IJburg 2^e fase als “*nieuwe woningbouwlocatie*” te bestempelen werd het zo ‘logisch’ gemaakt dat op IJburg 2^e fase voldaan zou moeten worden aan de ‘sportnorm’,⁴⁸ en dat de behoefte aan sportvelden voor de bewoners van IJburg 1^e fase ‘dus’ opgelost zou moeten worden op IJburg 1^e fase (het Diemerpark). (In paragraaf 2.4 ‘Selectie beleidsdocumenten en bestemmingsplan – paragraaf ‘Strategisch Huisvestingsplan Sport gaan we hier dieper op in.)

- Om de hoeveelheid aan m² aan sportvelden op IJburg 2^e fase nog verder te beperken, werd in het stedenbouwkundig plan Strandeiland het Centrumeiland niet, net als de andere delen van IJburg, als een ‘blauwgroen’ woonmilieu getypeerd (9 m² per woning), maar als een ‘gemengd stedelijk’ woonmilieu (5 m² per woning).

⁴⁴ Bron: Brief van wethouder Grondzaken Marieke van Doorninck aan Vrienden van het Diemerpark, 05-12-2019

⁴⁵ Bron: Strategisch Huisvestingsplan Sport 2020 – 2023, vastgesteld door de gemeenteraad op 23-01-2019, pag. 4

⁴⁶ Sportnorm voor de Sportieve Stad, Uitwerking Sportvisie 2025, Tussenproduct thematische studie sport en bewegen, Koers 2025 en Ruimte voor de Stad, gemeente Amsterdam, 17-05-2018

⁴⁷ Bron: Amsterdamse referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen, 09-01-2018

⁴⁸ Bron: Stedenbouwkundig plan Strandeiland, vastgesteld door B&W op 24-09-2019

Nu is de bouw van woningen op het Centumeiland volop aan de gang. De nieuwe Centumeilandbewoners willen kunnen voetballen en hockeyen. Waar moeten ze dat doen? De voetbal- en hockeyverenigingen in Amsterdam Oost hebben wachtlijsten, die mede door de bouw van nieuwe woningen op het Zeeburgereiland niet korter worden. Het gevolg van het maximaal beperken van de hoeveelheid ruimte voor sportvelden op IJburg 2^e fase is dat het tekort aan sportvelden voor de bewoners van IJburg 1^e fase, dat opgelost zou worden op IJburg 2^e fase, in stand wordt gehouden. Dit tekort, gereflecteerd door wachtlijsten voor de AFC IJburg en AHC IJburg, moet volgens het college en een deel van de gemeenteraad dus opgelost worden door uitbreiding van sportvelden in het Diemerpark.

We noemde hiervoor al het recente onderzoek naar de effecten van “*herontwikkeling en uitbreiding sportvelden*” op de natuur in het Diemerpark waaruit bleek dat verlies aan natuurwaarden bij uitbreiding van het sportterrein onvermijdelijk is. ”⁴⁹

We missen in de Visie (of waar dan ook) degelijke argumenten om de balans tussen de verschillende functies van het Diemerpark te wijzigen naar méér sport en recreatie en minder natuurwaarden (biodiversiteit). Zeker gezien het grote belang van biodiversiteit⁵⁰, maar ook de veiligheid voor voetgangers en fietsers, dient het gemeentebestuur deze wijziging goed te motiveren.

Daarvoor is onontbeerlijk dat ook andere mogelijkheden worden onderzocht om het doel te bereiken dat beoogd wordt met het uitbreiden van sportvelden in het Diemerpark.

Bij zo'n onderzoek zou nadrukkelijk gekeken moeten worden naar gebied buiten het Diemerpark, zoals bijvoorbeeld het Strandeiland en het Buiteneiland. In ons rapport Recreatie- en buitensportvoorzieningen op IJburg en Zeeburgereiland, gaan we hier gedetailleerd op in en geven we suggesties om de wachtlijsten van de sportverenigingen AFC IJburg en AHC IJburg op te lossen zonder dat dit ten koste gaat van de natuurwaarden in het Diemerpark.⁵¹

1.2 Bestuurlijke uitgangspunten

“Het sportpark wordt uitgebreid met twee hockeyvelden en twee voetbalvelden. Alle sportvelden in het park tezamen blijven binnen de 9 hectare van het bestemmingsplan, maar het is mogelijk om de buitencontour van het voor sport bestemde gebied aan te passen.” (pag. 10)

Over het plan/besluit om het aantal sportvelden in het Diemerpark uit te breiden hebben we het hierboven al gehad. Degelijke argumenten daarvoor ontbreken.

Dat het “mogelijk” zou zijn om de “*buitencontour van het voor sport bestemde gebied aan te passen*”, is onder andere afhankelijk van de vraag welk belang het gemeentebestuur hecht aan rechtsbescherming die geboden wordt door het bestemmingsplan.

Op het moment dat de stadsdeelraad Oost in 2013 het bestemmingsplan IJburg 1^e fase vaststelde, had de ontwerper van het sportterrein in het Diemerpark nog geen goed beeld van de exacte ligging van de sportvelden. In verband met de ondergrond werd nog gepuzzeld over de beste inrichting. Om in ieder geval voldoende ruimte te hebben voor de velden, bebouwing en mogelijk een parkeerterrein, kreeg het gebied met de bestemming ‘sport’ op de plankaart van het Bestemmingsplan IJburg 1^e fase een oppervlakte van bijna 9 ha.

Die 9 ha was dus de grootte van een **zoekgebied** voor zes sportvelden met bijbehorende voorzieningen.⁵²

Het was noot de bedoeling om die gehele oppervlakte te gebruiken voor sportvoorzieningen.

Toen de bestuurscommissie Oost in 2014 een definitief Inrichtingsplan voor het sportterrein vaststelde bleek dat het sportterrein een oppervlakte zou krijgen van 54.087 m² oftewel 5,5 ha.

Op 28-05-2021 schreef de projectleider ‘Vernieuwing Diemerpark’: “*Een verlegging van de contour kan het mogelijk maken de sportvelden beter in het passen in de natuurlijke omgeving van het park.*”

⁴⁹ Bron: Altenburg& Wymenga, Quickscan natuur Diemerpark te Amsterdam (Noord-Holland) in opdracht van de gemeente Amsterdam, 09-02-2022, pag. 20

⁵⁰ Zie bijvoorbeeld <https://www.uu.nl/node/19859/waarom-is-biodiversiteit-belangrijk>

⁵¹ Het rapport ‘Recreatie- en buitensportvoorzieningen op IJburg en Zeeburgereiland’, in opdracht van Natuurlijk IJburg en Vrienden van het Diemerpark, 18-03-2019, is op 17-04-20219 aangeboden aan de gemeenteraad (commissie Ruimtelijke Ordening).

⁵² Zoekgebied: “*Een gebied waarbinnen een plek voor een nieuwe functie gezocht gaat worden*” (bron: <https://www.encyclo.nl/begrip/zoekgebied>)

We hebben grote moeite met deze uitspraak.

Met het wijzigen van de contour worden de sportvelden zeker niet beter ingepast in de natuurlijke omgeving. De contour zou gewijzigd moeten worden om het sportterrein uit te breiden. Omdat het om een zeer forse uitbreiding gaat, zal het sportterrein nóg meer dan thans het beeld van het Diemerpark bepalen.

In het plan is geen sprake van een simpele verlegging van de contour van het sportterrein, maar van een totale herindeling ervan.

Het aanpassen van de buitencontour van het gebied in het bestemmingsplan met de bestemming 'sport' houdt volgens het uitbreidingsplan in dat men dat gebied opsplitst in drie delen, en dat die drie delen volledig worden gevuld met sportvelden en bijbehorende voorzieningen. Er zouden in feite drie delen met de bestemming 'sport' worden gecreëerd. Die delen zouden gezamenlijk misschien niet groter dan 9 ha zijn, maar omdat het tussen die delen gelegen gebied aan alle kanten door sportvoorzieningen worden omgeven, heeft dit geen waarde meer voor de niet-voetballende- of hockeyende gebruikers van het park.

De Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) heeft dan ook terecht negatief geadviseerd over dit plan. (Zie verder, paragraaf 2.4 'Selectie beleidsdocumenten en bestemmingsplan'.)

Eerlijke informatie zou zijn dat het sportterrein geen 9 ha, maar ruim 12,5 ha groot zou worden.

"Het Diemerpark is van groot belang voor stedelijke beleidsdoelen over biodiversiteit, klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit, landbouwtransitie, en gezonde leefomgeving." (pag. 10)

We nemen de hier genoemde beleidsdoelen door:

- Biodiversiteit. Het hierboven genoemde onderzoek van Altenburg & Wymenga toont aan toevoegen van sportvelden negatieve effecten zal hebben op de biodiversiteit in het gebied.
- Klimaatadaptatie. Het vervangen van een ondergrond die voor 100% bestaat uit organisch materiaal door kunstgras sportvelden, heeft een opwarmend effect, en werkt daardoor juist mee aan opwarming van het klimaat.
- Energietransitie. Het gemeentebestuur heeft het Diemerpark aangewezen als "extra reservegebied" in zoekgebieden voor windenergie.⁵³ In de Visie Diemerpark staat hier niets over.
- Circulariteit. In de Visie Diemerpark staat hier niets over.
- Landbouwtransitie. In de Visie Diemerpark staat hier niets over.
- Gezonde leefomgeving. Dat vraagt om rust, ruimte en schone lucht. Het toevoegen van sportvelden en parkeerplaatsen zorgt juist voor het tegenovergestelde.

"In oktober 2021 besloot het bestuurlijk team vernieuwing Diemerpark dat de uitbreiding van het sportpark gepaard gaat aan een beperkte uitbreiding van het parkeerterrein in het Diemerpark. De oppervlakte van het sportpark én het parkeerterrein blijven zo binnen de 9 hectare die in het bestemmingsplan is opgenomen." (pag. 10)

Dat de Visie spreekt over een "beperkte" uitbreiding van het parkeerterrein is een leugen onjuist.

In de notitie 'Autoparkeren sportpark Diemerpark Achtergrond en oplossingen' die in maart 2021 door de projectgroep naar buiten werd gebracht, stond: "(...) Na uitbreiding van het sportpark zijn 90 parkeerplaatsen nodig, op basis van de minimale norm van het CROW (publicatie Toekomstbestendig Parkeren). Een lager aantal zal tot een hogere parkeerdruk en zoekverkeer in de omliggende straten leiden. (...)"⁵⁴

Negentig parkeerplaatsen betekent een ruime verdubbeling van het aantal parkeerplaatsen dat nu in het park aanwezig is (42). Dat is géén "beperkte uitbreiding".

Het realiseren van parkeerplaatsen past niet in het beleid voor de Hoofdgroenstructuur en heeft negatieve gevolgen voor de verkeersveiligheid in het park.

De TAC schreef in haar preadvies van 29-01-2021: "In al haar eerdere adviezen voor dit sportpark vroeg de TAC al bijzondere aandacht voor het parkeervraagstuk. (...) Hoewel het sportpark en het bijkomende parkeren een functionele eenheid vormen, acht de TAC een uitbreiding van de verharding ten behoeve hiervan onwenselijk. Een meer dan verdubbeling van het parkeren zou juist in de entreezone van het park gevolgen hebben die wat de TAC betreft niet verenigbaar zijn met de struinnatuur van deze zone. Omdat de behoefte aan parkeren

⁵³ Bron: <https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/>

⁵⁴ Bron: Autoparkeren sportpark Diemerpark Achtergrond en oplossingen, projectgroep 'Vernieuwing Diemerpark', maart 2021, pag. 2

*slechts enkele piekmomenten kent, maar een inrichting om die plek te faciliteren wel permanente consequenties heeft voor het groen lijkt het vinden van een oplossing buiten het park de enige juiste."*⁵⁵

We stellen hier nadrukkelijk dat we niet pleiten voor het creëren van een parkeerterrein buiten het Diemerpark. De nadelige effecten van de aanleg van een parkeerterrein in bijvoorbeeld de Oeverzeggestraat zijn niet anders dan uitbreiding van parkeergelegenheid in het park.

In de Visie zou geconcludeerd moeten worden dat het parkeervraagstuk niet op een redelijke wijze te lossen is, en dat het plan om het sportterrein in het Diemerpark uit te breiden dus niet realiseerbaar is.

1.3 Afspraken met gebruikers

"Naar aanleiding van de wens het sportpark uit te breiden, zijn in 2017 gesprekken gevoerd tussen stadsdeel Oost en een breed gezelschap aan belanghebbenden." (pag. 12)

Met de voorstelling van zaken zoals in het citaat, wordt gesuggereerd dat er een soort 'brede maatschappelijke discussie' heeft plaatsgevonden. Daarvan was in de verste verte geen sprake.

Hier worden de zogenaamde 'consentgesprekken' bedoeld. Daarvan zijn er vier geweest (08-11-2017, 22-11-2017, 06-12-2017, 13-12-2017) met een gezelschap dat bestond uit 9 personen. Deze waren geselecteerd door het stadsdeelbestuur. Van dat gezelschap waren er drie vertegenwoordigers van het gemeentebestuur. De overige zes waren vertegenwoordigers van AFC IJburg en AHC IJburg, van de stichting Natuurlijk IJburg, van de hondenbezitters die dikwijls in het Diemerpark hun hond uitlaten en van Vrienden van het Diemerpark.⁵⁶ Onze suggestie om ook vertegenwoordigers van de Vogelwerkgroep Amsterdam en bewoners van de Oeverzeggestraat bij de gesprekken te betrekken, werd afgewezen. Als reden daarvoor werd opgegeven dat men de groep niet te groot wilde maken.

De reden voor ons om aan de gesprekken deel te nemen, was de slechte inpassing van het sportterrein en de overlast van loslopende honden. Tevens zagen we kansen om de dieren in de ARK-zone beter te beschermen.

Jan Beijerpad: voorbeeld van slechte inpassing van het sportterrein (foto: 29-03-2022)

We beoogden een betere inpassing van het sportterrein in het Diemerpark te bereiken. Als er voldaan zou worden aan de afgesproken voorwaarden zouden we een kleine vergroting van het aantal sportvelden accepteren.

Ons werd voorgespiegeld dat we met ontwerpers van de gemeente 'aan tafel' zouden zitten bij het ontwikkelen van plannen voor het Diemerpark.

Achteraf bleken we daarin veel te naïef te zijn geweest. We vertrouwden ten onrechte op de integriteit van het gemeentebestuur. In de begroting voor 2019 besloot de gemeenteraad plotseling en zonder voorwaarden om een voorbereidingsbudget beschikbaar te stellen voor de aanleg van maar liefst vier extra sportvelden in het Diemerpark. Dit was een klap in ons gezicht.⁵⁷

⁵⁵ Bron: TAC-advies schetsontwerp uitbreiding sportvelden Diemerpark, 2910-2021, pag. 6

⁵⁶ Deelnemers aan de 'consentgesprekken' waren Thijs Reuten, Justus Vermeulen, Hugo Hilgers, Fred Coesel, Josine Peters, Marinus Knulst, Anne-Marie Rosén, Marian Elbers, Kees Lakerveld

⁵⁷ Begroting 2019 Gemeente Amsterdam, 19-09-2018: *"Op sportpark IJburg hebben de hockey- en voetbalvereniging wachtlijsten met daarop vele honderden aspirant-leden. Omgerekend bedraagt het huidige tekort aan veldsport op IJburg 28.000 m², dat is gelijk aan twee hockey- en twee voetbalvelden. In de directe omgeving (IJburg 2^e fase en Zeeburgereiland) zullen de komende jaren nog veel woningen worden gebouwd. Voor de aanleg van de vier extra velden zal het bestaande bestemmingsplan aangepast moeten worden. Dit proces is ambtelijk al in gang gezet."*, pag. 371

De uitwerking van het plan voor de kop van het Diemerpark, waar de velden deel van uitmaken, is in december 2018 gereed.

Het gemeentebestuur schreef in juli 2020: *“De uitkomsten van het consent vormen één van de uitgangspunten voor de vernieuwing van het Diemerpark en bij de beoordeling van de verschillende varianten wordt bekeken of het voldoet aan het advies van de consentmethode.”*⁵⁸

In februari 2021 schreef het gemeentebestuur: *“Bij de ontwikkeling van het park werken wij onverkort volgens de uitkomsten van de consentgesprekken.”*⁵⁹

We constateren nu dat het plan dat in de Visie wordt gepresenteerd, in de verste verte niet voldoet aan de afspraken van de ‘consentgesprekken’.

Dit lichten we hieronder toe.

“• Ruimte voor natuur: kwaliteit staat voorop

Het Diemerpark heeft de grootste biodiversiteit van Amsterdam. Door toenemend gebruik staan de natuur en natuurbeleving onder druk. Om dat tij te keren zijn ingrepen nodig.” (pag. 12)

Als de natuur en natuurbeleving onder druk staan is het is niet logisch om het sportterrein uit te breiden, en zeker niet in de mate die in de Visie wordt voorgesteld. Zo’n ingreep zet de natuur en natuurbeleving juist verder onder druk. Hier mist een toelichting.

“• Sportverenigingen: cruciaal voor de sociale structuur van IJburg

“Bewoners op IJburg doen graag aan veldsport, maar er zijn te weinig velden. Op de wachtlijsten van de clubs in het Diemerpark staan in totaal circa 1.000 aspirant-leden.” (pag. 12)

Volgens de sportverenigingen stonden er op 18-06-2020 853 personen op hun wachtlijsten.⁶⁰ Dat is ruim 17% minder dan het hier genoemde getal (*“circa 1.000”*). Wat is de verklaring voor dit verschil?

Als het gemeentebestuur serieus van mening is dat sportverenigingen cruciaal zijn voor de sociale structuur van IJburg, dan had men er al jaren geleden wat aan kunnen doen. Dat heeft men tot op heden nagelaten. Het is onacceptabel dat er nooit ruimtelijk onderzoek lijkt te zijn verricht naar waar uitbreiding van de veldsportvoorzieningen voor de bewoners van IJburg het beste kan plaatsvinden, rekening houdend met belangrijke voorwaarden, zoals ten aanzien van de natuurwaarden (biodiversiteit), verkeersveiligheid, bereikbaarheid, parkeergelegenheid, multifunctioneel gebruik van voorzieningen, de verlichting, overlast voor omwonenden, enzovoort.

“Daarom is het noodzakelijk om het aantal velden in het Diemerpark uit te breiden. Dit moet gebeuren binnen de maximale ruimte van 9 hectare voor sport, zoals voorgeschreven in het bestemmingsplan IJburg eerste fase.” (pag. 12)

Als de Visie zegt dat de noodzaak van de uitbreiding van het sportterrein onderdeel was van de afspraken, is dit een leugen pertinent onjuist.

Hier volgt de exacte formulering van het doel van de ‘consentgesprekken’.

“Vertrekpunt is een brede blik op de belangen en gebruikerswensen voor het Diemerpark rond de thema's: sportvelden, natuur/ecologie en recreatie.

- 1. Doel consentkring-gesprekken: Komen tot een advies aan beslissers op basis van een door alle belanghebbenden gedragen beeld over de inrichting en het gebruik van het Diemerpark.*
- 2. Middels de consent-methode bewoners en relevante organisaties nauwer betrekken bij bestuurlijke keuzes.*

Toelichting op doelstelling 1:

Het advies richt zich op oplossingen voor het op korte termijn terugdringen van de wachtlijsten van de twee desbetreffende sportclubs, in nauwe samenhang met de ecologie en gebruikersbeleving van het park. De gesprekken ontwikkelen zicht op wat in het park en elders reële en gewenste opties voor alle functies zijn. Zodat in het advies een optimaal beeld voor de langere termijn geschetst kan worden.

Eind 2019 kan naar verwachting gestart worden met de aanleg van de velden. “, pag. 371

⁵⁸ Bron: ‘Vernieuwing Diemerpark – veel gestelde vragen en antwoorden’ (Q & A), projectleider ‘Vernieuwing Diemerpark’, 17-07-2020, ook te vinden op: <https://www.amsterdam.nl/projecten/diemerpark/bewonersbijeenkomsten/veelgestelde-vragen-antwoorden/#hb1d89f47-fbb7-420a-8f23-11d261afad27>

⁵⁹ Bron: Brief van projectmanager Vernieuwing Diemerpark aan Vrienden van het Diemerpark, 19-02-2021

⁶⁰ Bron: Vertegenwoordiger van de sportverenigingen tijdens een presentatie op 18-06-2020.

Toelichting op doelstelling 2:

Wethouder Van der Burg, verantwoordelijk voor sportvelden in de stad, heeft in de raadscommissie aangegeven voor meer sportvelden in het Diemerpark te zijn. Dit voornemen bedient één gebruikersgroep. Het risico hiervan is dat andere thema's, zoals groen, recreatie en welzijn zich niet gehoord voelen, alsnog ruimte claimen of protest aantekenen." ⁶¹

Hoewel wij pogingen hebben gedaan om breder te kijken naar mogelijk geschikte locaties voor sportvelden buiten het Diemerpark, moest het gespreksonderwerp in de 'consentgesprekken' beperkt blijven tot het Diemerpark.

In de gesprekken werd nadrukkelijk niet geconcludeerd dat het "noodzakelijk is" om het aantal velden in het park uit te breiden.

In de gesprekken was op een gegeven moment een concepttekst in het 'consentadvies' aan de orde, waarin stond: "Om in de sportbehoefte van de jonge IJburgers van nu te voorzien is het noodzakelijk het sportpark in het Diemerpark met vier velden uit te breiden."

Uit de gespreksverslagen blijkt dat het onderdeel "is het noodzakelijk" expliciet werd veranderd in: "wordt het noodzakelijk geacht" (zie verslag consentgesprek van 13-12-2017).

Het onderdeel "met vier velden" werd expliciet uit de bovenvermelde concepttekst van het 'consentadvies' verwijderd (zie verslag consentgesprek van 06-12-2017).

Hierboven merkten we al op dat de 9 ha voor sport in het bestemmingsplan in feite een zoekgebied was voor de eerder geplande zes sportvelden, en dat de bestuurscommissie in 2014 een definitief Inrichtingsplan voor het sportterrein vaststelde met een oppervlakte 5,5 ha. Het zou voor de hand gelegen hebben om het bestemmingsplan daarop aan te passen.

Het is bizar om nu te lezen dat het bestemmingsplan 9 ha voor sport "voorgeschreven" zou hebben.

"Tussen en rondom de sportvelden moet voldoende ruimte overblijven voor effectieve camouflerende maatregelen." (pag. 12)

Omdat er onvoldoende ruimte is voor effectieve camouflerende maatregelen was in de gesprekken uitgesloten dat het sportterrein met vier sportvelden uitgebreid zou kunnen worden. Dit hebben we hierboven al toegelicht.

In het plan dat nu in de Visie wordt gepresenteerd, is geen sprake van "effectieve camouflerende maatregelen". Pal naast wandel/fietspaden komen hekken en lichtmasten. De sportvelden zouden het beeld van het park juist nog veel méér gaan domineren.

"Het aantal parkeerplaatsen wordt ook uitgebreid, mits maatregelen worden genomen om overbodig verkeer te voorkomen." (pag. 12)

Tussen de deelnemers aan de gesprekken bestond overeenstemming over de stelling: "Het aantal parkeerplekken wordt evenredig aan het aantal velden uitgebreid, mits er maatregelen worden genomen om overbodig verkeer te voorkomen (...)."

Dat er nu wordt overwogen om het parkeerterrein in het Diemerpark ruimschoots te verdubbelen, is dus ook in strijd met gemaakte afspraken.

We voelen ons zwaar bedonderd ernstig misleid door de manier waarop het gemeentebestuur omgaat met onze constructieve participatie tijdens de 'consentgesprekken'.

⁶¹ Bron: Werkwijzer Consentkring Advies Toekomst Diemerpark, Sonja Bollen, goedgekeurd door de 'consentgroep' op 08-11-2017

---

2. Ruimtelijke context

“Het begon ooit als een smalle frontlijn tussen een ruwe Zuiderzee, oprukkende Spanjaarden en het Hollands achterland. Daarna kwam er een buitendijkse vuilstort en groeide dit buitendijks deel uit tot een ernstig verontreinigde saneringslocatie.” (pag. 16)

Na de Spanjaarden kwam er een buitendijkse vuilstort. Tja.

In werkelijkheid heeft de vuilstort er slechts gedurende een twintigtal jaren plaatsgevonden (ruwweg tussen 1960 en 1980). Omdat de vuilstortlocatie vervolgens werd afgesloten en er dus geen menselijke verstoring was, kon de natuur zich vervolgens nog ongeremder dan voorheen ontwikkelen en werd het een uniek natuurgebied.

2.1 Korte historie

Op pag. 17 van de Visie staan vier kaartjes. Als bronvermelding daarvoor staat er: *“Topotijdreis.nl”*. Deze verwijzing kan voor het vierde kaartje niet terecht zijn, omdat daarop (vaag) het volledige Strandeiland en het Buiteneiland te zien is. Op de genoemde site is dit kaartje niet te vinden.

“(…) Om die isolatie niet te beschadigen gelden stringente eisen en beperkingen aan de inrichting, bebouwing en beplanting. Het systeem werkt al 20 jaar naar tevredenheid en gebruikers kunnen veilig genieten van het park.” (pag. 19)

Hier staat dat het ‘systeem’ beperkingen oplegt aan de inrichting. Er ontbreekt een toelichting van wat die beperkingen zijn.

De wens van het gemeentebestuur om het sportterrein uit te breiden geeft aan dat het gemeentebestuur die beperkingen niet accepteert. Dat dit veel implicaties heeft, blijkt uit de volgende tekst op pag. 36 in de Visie:

“Als bodemsaneringslocatie is het Diemerpark een gereguleerd en ‘technisch’ landschap. Het terrein is doorregen met kabels, leidingen, onttrekkingsbronnen, onderhoudspaden, meetputten en andere technische objecten. Elke aanpassing in de bovengrond moet bovendien rekening houden met een instabiele ondergrond, funderingsvraagstukken, putdeksels, ondergrondse infra en stringente veiligheidseisen. Daardoor heeft uitbreiding van de sportvelden en de bouw van accommodaties de nodige voeten in aarde. Het ondergrondse systeem van leidingen en sensoren moet worden aangepast en omgelegd. Tijdens de aanleg van de laatste sportvelden is het gebied te veel opgehoogd, waardoor het ondergrondse systeem van gasdrainage niet optimaal functioneert. Dat moet worden aangepast.” (pag. 36)

Het gemeentebestuur heeft er dus veel geld voor over om de uitbreiding van het sportterrein in het Diemerpark te realiseren.

Het wijzigen van de ondergrondse infrastructuur zou niet alleen een kostbare operatie zijn, maar zou, samen met de uitbreiding van het sportterrein, gedurende een aantal jaren een groot deel van het park een ontoegankelijke, onaantrekkelijke bouwput maken.

We hebben (nog) geen stukken gezien waarin staat welke afwegingen er gemaakt zijn tussen de kosten en de baten van de realisatie van het uitbreidingsplan. In paragraaf 3.2.3 (‘Het park (vuilstort’) - zie verder) gaan we daar verder op in.

2.2 Diemerscheg

“Met het Diemerpark wordt vanaf hier het park, de Diemerzeedijk en de zone tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Diemerzeedijk (ARK-zone) bedoeld.” (pag. 20)

Deze omschrijving van het Diemerpark maakt niet duidelijk of de ‘staart’ van het park, het gebied aan de oostkant tussen de ARK-zone en de Diemerdammersluis (de gemeentegrens met Diemen) ook tot het park wordt gerekend. Omdat er over dit gebied in de Visie niet gesproken wordt, nemen we aan dat het in deze Visie niet tot het Diemerpark wordt gerekend. Een reden daarvoor ontbreekt.

“Het Diemerpark is onderdeel van de ruimtelijke structuur van de Kop van de Diemerscheg. (...) De Amsterdamse scheggenstructuur is regionaal – en zelfs internationaal – een zeer gewaardeerd kenmerk.” (pag. 20)

Over de scheggen schreef de Amsterdamse commissie Ruimtelijke Kwaliteit in 2008: *“Richtlijnen van het welstandsbeleid voor de groene scheggen zijn: behoud van het rustige, openbare en groene karakter van het landschap en grote terughoudendheid met het toevoegen van bebouwing en infrastructuur; deze alleen toestaan waar die functioneel is voor het groen, uitgaan van en inspelen op de bestaande waarden en kwaliteiten van elke scheg. De toppen van de scheggen, waaronder het Diemerpark, hebben een belangrijke functie als koppelstuk tussen stad en land. Deze zogeheten schakelparken krijgen een zorgvuldig afgewogen programma en inrichting. Ze functioneren als recreatieve trekpleisters en transferia, anderzijds bezitten ze een rustig, openbaar en groen karakter.”*⁶²

Behoud van het rustige, openbare en groene karakter van het landschap en grote terughoudendheid met het toevoegen van bebouwing en infrastructuur is een contra-indicatie voor het toevoegen van autoverkeeraantrekkelijke sportvelden.

“Onder de paraplu van de regionale Agenda Metropolaan Landschap werd in 2020 een gebiedsgericht Ontwikkelperspectief Diemerscheg vastgesteld door de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren en Amsterdam, in samenwerking met Staatsbosbeheer, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Groengebied Amstelland. Het ontwikkelperspectief schetst een lange termijn ‘stip op de horizon’ voor dit gebied en functioneert als leidraad voor ontwikkelingen en beheer, een leidraad die de kwaliteiten van de Diemerscheg wil borgen en versterken. Deze visie op het Diemerpark past naadloos in dat streven.”
(pag. 20)

Dat deze visie naadloos past in het Ontwikkelperspectief Diemerscheg is niet verbazingwekkend. Er is namelijk sprake van een cirkelredenering.⁶³

In het Ontwikkelperspectief Diemerscheg is namelijk al rekening gehouden met een *“onderzoek sportcomplex Diemerpark”*. Dit lichten we toe.

Het Diemerpark wordt in het Ontwikkelperspectief Diemerscheg één van de ‘stadsrandparken’ genoemd: *“Dit betreft een aaneenschakeling van ruim opgezette parkgebieden in de oostelijke stadsrand van Amsterdam en Diemen. (...) Veel plekken in deze zone hebben nog wel het laadvermogen om meer stedelijke groenfuncties, en misschien zelfs stedelijk programma, op te nemen om als parkfunctie dichtbij de woongebieden tot volle bloei te komen. Dat wil zeggen: goed gebruikt, levendig en veilig voor jong en oud. (...)*

*Actueel zijn de ontwikkelingen Visie Gaasperplas, onderzoek uitbreiding sportcomplex Diemerpark en de ontwikkelvisie Flevopark.”*⁶⁴

In de Visie zien we een tekst die daar erg op lijkt:

“De kop van de Diemerscheg wordt gekenmerkt door lineaire dijkstructuren, grote waterenheden, waterrijke parken en infrastructurele doorsnijdingen. Daarbinnen is het Diemerpark een belangrijke schakel in een serie van ruime stadsrandparken in de oostelijke rand van Amsterdam. De relatief rustige stadsrandparken liggen dichtbij woongebieden en

*“Stadsrandparken”*⁶⁵

⁶² Bron: Verslag Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, 06-02-2010

⁶³ ‘Petitio principii’: “Ik vind spinazie vies, want ik lust het niet”.

⁶⁴ Bron: Diemerscheg Beheer- en ontwikkelstrategie Vastgesteld door de Stuurgroep Diemerscheg, april 2021, Deel: Ontwikkelperspectief, pag. 29. Bron afbeelding: pag. 28.

hebben de potentie om tot volle bloei te komen, bijvoorbeeld door meer stedelijke groenfuncties op te nemen en misschien zelfs stedelijke programma's."
(pag. 20)

Er zijn dus twee documenten (Ontwikkelperspectief Diemerpark en Visie Diemerpark) waarin beweerd wordt dat het Diemerpark "stedelijke groenfuncties, en misschien zelfs stedelijk programma" op kan nemen. Schijnbaar om aan te tonen dat in het Diemerpark meer sportvelden (= "stedelijk programma") kunnen komen, wordt in beide documenten naar het andere document verwezen.

In feite wordt er niets beargumenteerd.

De gemeenteraad heeft in de begroting 2019 en het eerder genoemde Strategisch Huisvestingsplan Sport ⁶⁶ vastgesteld om in het Diemerpark vier extra sportvelden aan te leggen, met als enig argument: "om wachtlijsten weg te werken".

Landschappelijk-ecologische structuur

Bij de afbeelding 'Integrale analyse van de kop van de Diemerscheg' (pag. 21) missen we een legenda.

Zonder uitleg van de betekenis van de verschillende tinten groen, geeft deze afbeelding geen informatie.

Ruimtelijke eenheden

"De facetkaart laat zien dat er in de kop van de Diemerscheg sprake is van uiteenlopende ruimtelijke eenheden, die met elkaar worden verbonden door de Diemerzeedijk als landschappelijke drager. Elke ruimtelijke eenheid heeft zijn eigen karakteristieke publieke toegankelijkheid, gebruiksintensiteit en identiteit."
(pag. 21)

We missen een toelichting.

Ook bij de afbeelding 'Ruimtelijke eenheden in de kop van de Diemerscheg' (pag. 21) missen we een legenda.

Verbindend netwerk

"Ter plaatse van de doorsnijdingen ontstaan poort- of entreegebieden, bijvoorbeeld ter hoogte van de aanlandingen van bruggen in het Diemerpark. Komend uit stedelijke reuring en dichtheid ervaart men daar een abrupte opening naar landschappelijke ruimte en rust"
(pag. 22)

Dit geldt niet voor de verbinding van het Diemerpark met de Oeverzeggestraat. Omdat in de Oeverzeggestraat een parkeerverbod geldt, ligt de entree tot het park aan het begin van de Oeverzeggestraat. Het is dáár dat men de overgang tussen "stedelijke reuring" naar "rust" kan ervaren. Maar dit geldt dan weer niet voor de momenten dat het parkeerterrein in het Diemerpark is opengesteld, want dan rijden er auto's het park in en uit. Tijdens wedstrijden zijn het geschreeuw van supporters en de fluitjes van scheidsrechters ook sterk verstorend voor de rust, tot ver in het park.

De paragraaf heeft als kopje 'Verbindend netwerk', onder de afbeelding (op pag. 22) staat echter 'Recreatief netwerk'.

⁶⁵ Bron: Diemerscheg, Beheer- en ontwikkelstrategie Deel Ontwikkelperspectief, concept 70% versie, december 2019, pag. 24

⁶⁶ Strategisch Huisvestingsplan Sport 2020 – 2023, vastgesteld door de gemeenteraad op 23-01-2019, pag. 30

2.3 Stedelijke ontwikkelingen omgeving

"In de omliggende gebieden zijn stedelijke ontwikkelingen met consequenties voor het Diemerpark, bijvoorbeeld toenemende recreatiedruk vanuit die gebieden." (pag. 23)

Wat de ontwikkelingen op Zeeburgereiland, IJburg 1^e en 2^e fase en Sciencepark voor impact zouden hebben op het Diemerpark wordt niet duidelijk gemaakt. Hier mist een toelichting.

De afbeelding 'Ontwikkelingen rond de Diemerscheg' is geeft slechts een deel van de Diemerscheg weer.

Wat de afbeelding aan informatie zou moeten geven is niet duidelijk.

2.4 Selectie beleidsdocumenten en bestemmingplan

"De voorliggende Visie Diemerpark past in het beleid van de gemeentelijke Structuurvisie Amsterdam 2040 en de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (...)." (pag. 24)

Dat de Visie zou passen in het beleid van de gemeentelijke Structuurvisie Amsterdam 2040 is een leugen flagrant onjuist. Stuitend! Dit lichten we hieronder toe.

De Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) die tot taak heeft te adviseren over initiatieven in de Hoofdgroenstructuur en zich daarbij baseert op de genoemde Structuurvisie Amsterdam 2040, heeft al twee keer een negatief preadvies uitgebracht over het plan om het sportterrein in het Diemerpark uit te breiden.

Op 29-01-2021 schreef de TAC: *"Op grond van de door u verstrekte informatie (TAC-oplegnotitie 11-11-2020, Variantenstudie Diemerpark – ruimtelijke inpassing Sportpark IJburg 04-09-2020, inventarisatie parkeeroplossingen bij uitbreiding sportpark IJburg 27-10-2020, luchtfoto huidige situatie) constateert de TAC dat de uitbreiding met 4 sportvelden en bijbehorende functies/voorzieningen in het Diemerpark niet inpasbaar zijn in de Hoofdgroenstructuur.*

Feitelijk is er sprake van een 'nee, tenzij...' afweging. We zien namelijk een onverenigbaarheid in de opgaves om de sportfunctie hier verder uit te breiden, zonder dat dit ten koste gaat van de struinnatuurfunctie." ⁶⁷

In haar preadvies van 29-10-2021 schreef de TAC: *"Op grond van de door u verstrekte informatie (Basis uitgangspunten ontwerp 30-08-2021) constateert de TAC dat het schetsontwerp binnenterrein voor de landschappelijke inpassing van het sportpark inclusief uitbreiding met vier sportvelden en bijbehorende functies/voorzieningen in het Diemerpark niet inpasbaar is in de Hoofdgroenstructuur.*

In ons preadvies van januari 2021 hebben we een 'nee, tenzij...' formulering gebruikt om ruimte te geven aan een nadere uitwerking van deze ontwerpogave. Wij hoopten erop dat deze uitwerking ons ervan kon overtuigen dat de door ons gevreesde onverenigbaarheid tussen sportuitbreiding en behoud van struinnatuur toch in een ontwerp kon worden opgelost.

Ondanks het te waarden ontwerpinspanning om openbaar groen aan dit sportpark toe te voegen, kunnen we niet anders dan onze eerdere conclusie herhalen dat dit ontwerp voor uitbreiding van het sportpark ten koste gaat van de aanwezige struinnatuur.

Specifiek inzoomend op de kwaliteit van de groene openbare driehoek in het sportpark, welke de landschappelijke inpassing dient te verhogen, zal de kwaliteit van het hier in de Hoofdgroenstructuur vigerende groentype struinnatuur lager zijn.

Tevens constateren we dat de poging om struinnatuurachtig te ontwerpen een beperkende factor is voor het optimaliseren van dit groen. De ruigte is niet aangeplant, maar heeft zich hier kunnen ontwikkelen. De eigenheid van struinnatuur zit in de beleving van het ongeplande karakter. Er is geen zichtbaar ontwerp of beheer. Van een dergelijk uitgangspunt is in het ontwerp geen sprake." ⁶⁸

⁶⁷ Bron: TAC-preadvies uitbreiding sportvelden Diemerpark, 29-01-2021, pag. 4

⁶⁸ Bron: TAC-preadvies schetsontwerp uitbreiding sportvelden Diemerpark, pag. 4

Stedelijke Groenvisie

“De Groenvisie maakt een radicale keuze om de stad overal groener te maken (...)” (pag. 24)

De stad ‘groener maken’ is een nietszeggende, holle kreet. Toevoegen van sportvelden en parkeerplaatsen aan het Diemerpark betekent dat flora wordt vervangen door plastic en verharding. Men moet wel heel mentaal lenig zijn om dit als “groener maken” te typeren.

De afbeelding “bron: Groenvisie 2020-2050 – Een leefbare stad voor mens en dier” (pag. 24) geeft zonder legenda geen informatie.

“Het Diemerpark valt in deze reeks onder ‘parkgebieden met een overgang van stedelijk groen naar landschap’. Het Diemerpark is bij uitstek een park dat deze twee werelden met elkaar verenigt; het stedelijk recreatieve en het natuurlijk-landschappelijke zijn beide goed vertegenwoordigd. Wel vraagt de toenemende recreatieve druk om een balans waarin die twee werelden elkaar versterken.” (pag. 24)

Hier wordt dus weer gesproken over “een balans”.

“Twee werelden” zouden elkaar moeten “versterken”. Dit is onmogelijk. De TAC schreef in een preadvies: “Van de groentypen waaruit de Hoofdgroenstructuur is opgebouwd, zijn de groentypen sport en struinnatuur wat de TAC betreft het minst uitwisselbaar. Het zijn de twee uitersten van het Hoofdgroenstructuurspectrum, getypeerd door elkaar uitsluitende inrichting en gebruikers.”⁶⁹

Strategisch Huisvestingsplan Sport

“In hoofdstuk 1 werd al geconstateerd dat er voor de bewoners van IJburg in de nabije omgeving te weinig buitensportmogelijkheden zijn. De circa 1.000 aspirant-leden die op wachtlijsten staan voor clubs in het Diemerpark bevestigen dat beeld.” (pag. 25)

Volgens de sportverenigingen stonden er op 18-06-2020 853 personen op hun wachtlijsten. Dat is ruim 17% minder dan het hier genoemde getal (“circa 1.000”).

We vragen ons af wat de relevantie is van de rekenexercities die in deze paragraaf worden gedaan. Er lijkt een soort onderbouwing gegeven te worden van het besluit om het sportterrein uit te breiden met vier sportvelden.

Het zou best kunnen dat de bewoners van IJburg behoefte hebben aan meer buitensportmogelijkheden. Daarmee is echter nog niet gezegd dat die mogelijkheden in het Diemerpark moeten komen. We missen degelijke argumenten daarvoor.

“Maar wat is voldoende [sportmogelijkheden – red.]? De gemeenteraad heeft daartoe per type woonmilieu een sportnorm vastgelegd. Voor IJburg 1^e fase (...) is de norm 9 m² netto sportterrein per woning.” (pag. 25)

Door te verwijzen naar de ‘sportnorm’ wordt hier gesuggereerd dat er door de gemeenteraad opdracht is gegeven om het aantal m² sportvelden op IJburg 1^e in overeenstemming te brengen met de sportnorm. Zo’n opdracht bestaat niet. ‘Voldoen aan de sportnorm’ is dan ook een oneigenlijk argument om het sportterrein in het Diemerpark uit te breiden. Dit lichten we toe.

Hierboven, in de paragraaf ‘De betekenis van ‘balans’ schreven we dat het college vindt dat op IJburg 2^e fase voldaan moet worden aan de sportnorm. De waarnemend wethouder Sport, Laurens Ivens, schreef op 28-09-2018 echter: “De sportnorm is (...) gekoppeld aan nieuwe gebiedsontwikkeling en dus niet toepasbaar op bestaand stedelijk gebied.”⁷⁰

⁶⁹ Bron: TAC-preadvies uitbreiding sportvelden Diemerpark, 29-01-2021, pag. 5

⁷⁰ Bron: Brief waarnemend wethouder Sport Laurens Ivens aan Vrienden van het Diemerpark, 28-09-2018

Dit werd bevestigd in een brief van de wethouder Sport, Simone Kukenheim op 06-06-2019: *“Het college van B&W hanteert de sportnorm als uitgangspunt voor de inpassing van voldoende sportvoorzieningen in (nieuwe) woningbouwlocaties in Amsterdam.”*⁷¹

Dat IJburg 2^e fase gezien wordt als nieuwe woningbouwlocatie, waarvoor de sportnorm gehanteerd zou moeten worden, impliceert dat IJburg 1^e fase niet gezien wordt als nieuwe woningbouwlocatie. Daar is de sportnorm dus niet van toepassing.

“In het Strategisch Huisvestingsplan Sport is een investeringsopgave opgenomen voor 4 extra velden in het Diemerpark. Twee voor voetbal en twee voor hockey. (...) Zo wordt in de veldsportbehoefte van IJburg 1^e fase voorzien en kunnen de clubs doorgroeien tot volwaardige verenigingen met een permanente accommodatie.” (pag. 25)

Deze tekst wekt de indruk dat beide clubs zonder de uitbreiding met in twee velden geen *“volwaardige”* verenigingen zouden zijn. Er wordt niet toegelicht waarom dat zo is. Er zijn veel méér sportverenigingen met drie velden. Zijn die dan allemaal niet *“volwaardig”*?

Bovendien was al lang bekend (vastgesteld in het Bestemmingsplan (2013))⁷² dat er in het Diemerpark zes sportvelden zouden komen. De sportverenigingen konden daar dus rekening mee houden.

“Als vuistregel wordt wel gehanteerd dat één extra veld genoeg is voor ongeveer 300 leden, waarmee de wachtlijsten worden weggewerkt.” (pag. 25)

Volgens deze tekst zouden er met de aanleg van vier extra velden voldaan worden aan de behoefte van 4 maal 300 = 1.200 aspirant-leden. Dat zijn er ongeveer 200 méér dan de *“circa 1.000”* die op de wachtlijsten zouden staan.

Volgens een artikel in Plan Amsterdam kunnen er met zes velden 2.500 sporters ‘gefaciliteerd’ worden.⁷³ Dat komt neer op 416,7 sporters per veld.

Als dit aantal als richtlijn gehanteerd zou worden, en het aantal personen op de wachtlijsten zou geen *“circa 1.000”* maar 853 aspirant-leden zijn⁷⁴, dan zouden iets meer dan twee extra sportvelden al voldoende zijn om de wachtlijsten op te lossen.

Hoofdgroenstructuur

“Een Ruigtegebied staat voor een ‘wild ogend gebied dat voor Amsterdam zeldzame planten en dieren bevat’. Hoewel kleine voorzieningen denkbaar of nodig zijn, ligt de kwaliteit van de beleving in het ongeplande karakter. Het beleid is er dan ook op gericht om het ruigtegebied in het Diemerpark ruig te laten. Andersoortige groenfuncties zoals (...), sportparken, (...) passen daar niet binnen dit groentype” (pag. 26)

Sportvelden passen niet in het Hoofdgroenstructuur groentype ‘ruigtegebied/struinnatuur’. Dat heeft de TAC (zie hierboven paragraaf 2.4 ‘Selectie beleidsdocumenten en bestemmingsplan’) ook vastgesteld.

“(…) het sportpark moet naar de omgeving toe een open en openbaar karakter uitstralen. Groene recreatieve routes door het park verbinden het sportpark met de omgeving en ondersteunen ecologische doelen.” (pag. 26)

Dit zou in het algemeen kunnen gelden, maar is tegengesteld aan wat er staat in de toelichting bij het vigerende bestemmingsplan over het sportterrein in het Diemerpark: *“Daarnaast komt uit het onderzoek naar de eventuele invloed van de uitbreiding van het sportpark op de natuur (...) het advies naar voren de setting van het sportpark zo compact mogelijk te houden.”*⁷⁵ In het Diemerpark is het juist van belang om het

⁷¹ Bron: Brief wethouder Sport Simone Kukenheim aan Vrienden van het Diemerpark, 06-06-2019

⁷² Bestemmingsplan IJburg 1e fase, vastgesteld door de Stadsdeelraad Oost op 25-06-2013

⁷³ Bron: Plan Amsterdam 03 | 2015, Gemeente Amsterdam, augustus 2015: *“In september 2015 wordt de laatste fase van de aanleg van het sportpark [in het Diemerpark –red.] afgerond. In totaal liggen er dan zes velden waarmee 2500 sporters gefaciliteerd worden.”* pag. 26

⁷⁴ Volgens de sportverenigingen stonden er op 18-06-2020 853 personen op hun wachtlijsten. Bron: vertegenwoordiger van de sportverenigingen tijdens een presentatie op 18-06-2020.

⁷⁵ Bron: Toelichting Bestemmingsplan IJburg 1e fase, gemeente Amsterdam, stadsdeel Oost, 17-04-2013, pag. 25

sportterrein zo afgesloten mogelijk te houden van de omgeving, zodat de negatieve uitstraling ervan op de beleving en het functioneren van de struinnatuur zo beperkt mogelijk blijft.

“Eind 2021 is de vernieuwde Hoofdgroenstructuur (inclusief nieuwe toetskaart) door het college van B& W vrijgegeven voor inspraak. Daarin wordt voorgesorteerd op de uitbreiding van Sportpark IJburg conform de voorstellen uit de voorliggende Visie Diemerpark. “ (pag. 26)

Het college heeft, teneinde het geldende beleid te omzeilen, in de “*vernieuwde Hoofdgroenstructuur*” (= het ‘Beleidskader Hoofdgroenstructuur’) nieuw beleid voorgesteld. Daarin vervalt het groentype ‘ruigtegebied/struinnatuur’ en krijgt een kleiner deel van het betreffende gebied een andere naam: ‘natuurpark’. Het deel ‘ruigtegebied/struinnatuur’ dat niet als ‘natuurpark’ terugkomt wil het college toevoegen aan het gebied met groentype ‘sportpark’. Zo zou men binnen het nieuwe beleid het sportterrein in het Diemerpark kunnen uitbreiden, zonder dat getornd wordt aan het vigerende beleid voor de Hoofdgroenstructuur.

Dit is een gemene truuc onbehoorlijk bestuur, om in het Diemerpark, ondanks dat eerder vastgesteld beleid dat niet toestaat, tóch sportvelden toe te voegen.

---

3. Analyse Diemerpark

3.1 Oorspronkelijk ontwerp

“Het Diemerpark is ontworpen met zorg en aandacht. De kracht van het ontwerp zit hem daarentegen ook in de afwezigheid van de ontwerper. Door te ontwerpen zonder zichtbare stijl voelt het park aan als een natuurlijk en organisch ontstaan stuk landschap.” (pag. 31)

Opvallend is dat de kracht van het ontwerp in de *“afwezigheid van de ontwerper”* zit. In de Visie treedt de ontwerper, zeker in het noordwesten en midden van het park juist nadrukkelijk naar voren.

Zoals we eerder stelden (in de paragraaf ‘De betekenis van balans’) is het sportterrein (nu al) een dissonant in dit natuurpark. Met het uitbreiden van het sportterrein zal deze ervaring exponentieel toenemen.

“De spannende combinatie van gebieden aan de Diemerzeedijk, deels gevormd aan de hand van voormalige zones van de vuilstort, heeft de inrichting, het gebruik en beheer van het Diemerpark al 20 jaar bepaald. Deze visie laat zich daardoor graag inspireren, maar er zijn ook onvolkomenheden en gedateerde elementen die om nieuwe impulsen vragen.” (pag. 32)

Zo’n boude bewering over *“onvolkomenheden”* en *“gedateerde elementen”* roept uiteraard de vraag op welke dit dan wel zijn.

Ook omdat er een nieuwe visie nodig wordt geacht, verwachten we een uitputtende opsomming en uitleg te lezen van wat er in het park nu niet goed zou zijn.

Deze informatie zien we in deze Visie echter niet. De auteurs van de Visie zouden zich daarvoor moeten schamen.

Het is zonneklaar dat het park zoals zich dat manifesteert, door de doelgroep ervan, de mensen die er recreëren, zeer gewaardeerd wordt. Zeker, er zijn onvolkomenheden, maar die hebben te maken met het onderhoud en beheer, en de verkeers- en parkeeroverlast bij het sportterrein en niet met het ontwerp van het park.

3.2 Basisstructuren van het Diemerpark

3.2.2 Het moeras (ARK-zone)

Natuurwaarden van het gebied

“Daarnaast [= naast de diersoort die in het provinciaal beleid als doelsoorten zijn aangewezen – red.] kent de zone meerdere territoria voor ijsvogels en andere opvallende broedvogels zoals nachtegalen, ransuil en buizerd.” (pag. 34)

Dit is achterhaalde informatie. Ransuil en buizerd broeden er niet meer, zeer waarschijnlijk vanwege het ontbreken van maatregelen om verstoring door menselijke activiteiten in de ARK-zone tegen te gaan.

3.2.3 Het park (vuilstort)

“Het park” als benaming voor het gebied waar de vuilstort had plaatsgevonden, is een verwarrende, ongelukkige benaming, omdat er elders het héle Diemerpark ermee aangeduid wordt.

Ondergrondse systemen

“Het ondergrondse systeem van leidingen en sensoren moet worden aangepast en omgelegd.” (pag. 36)

Hierover spraken we eerder in paragraaf 2.1 ‘Korte historie’.

Het aanpassen van leidingen en sensoren is een kostbare aangelegenheid die een groot deel van het park gedurende een aantal jaren in een bouwput zou veranderen. Dat dit nodig wordt geacht om het sportterrein uit te breiden, illustreert dat het nooit de bedoeling is geweest om meer dan de huidige zes sportvelden in het Diemerpark te realiseren.

In de toelichting bij het vigerende bestemmingsplan, waarin de aanleg van de huidige 6 sportvelden in het park juridisch-planologisch mogelijk werd gemaakt, staat over de ondergrondse infrastructuur: *“De beperkingen die de aanwezige ondergrondse infrastructuur met zich meebrengt, is (mede) bepalend voor de situering van de velden. Het Diemerpark bevindt zich bovenop een voormalige stortplaats, waardoor het terrein doorregen is*

met kabels, leidingen en meetputten. De ligging van het uit te breiden sportpark is zo gekozen dat deze geen grote verplaatsingen van de aanwezige infrastructuur tot gevolg heeft.”⁷⁶

Nu wil het gemeentebestuur van geen beperkingen meer weten. Wat is de verklaring daarvoor?

“In het middengebied, aan weerszijden van de sportvelden, wordt alle bestaande infra verwijderd.”
(pag. 36)

“Middengebied”? Waar ligt, in de basisstructuur van het Diemerpark, het “middengebied”?
Het weghalen van “infra” wordt hier als een feit gepresenteerd. Het gaat in dit document toch over een *Visie*?

3.3 Ecologische corridors

De aanduidingen voor de ecologische corridors dwars door het Diemerpark zijn schematisch. Enige uitleg waaruit deze corridors bestaan of hoe ze gevormd worden, ontbreekt. Wat moeten we hiermee?

3.4 Verbindingen

Groei aantal fietsers Diemerpark

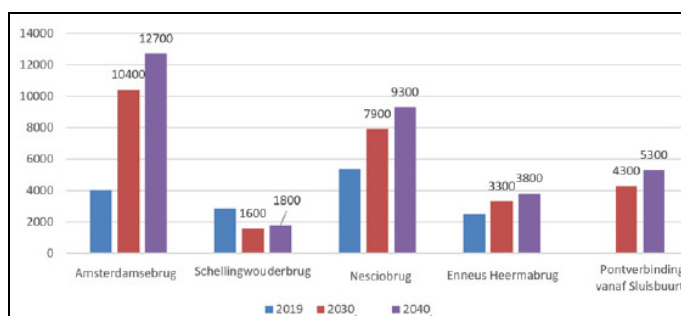
“De fietsroutes door het Diemerpark zijn comfortabele route, omdat er weinig tot geen kruisend (auto)verkeer is.” (pag. 42)

Op de momenten dat er op het sportterrein competitie- en bekerwedstrijden zijn, is de verzinkbare paal in de Oeverzeggestraat omlaag, waardoor auto's naar het parkeerterrein in het park kunnen rijden, om daar te parkeren. Op die dagen, met name op de zaterdagen, worden fietsers op het Dick Hilleniuspad dikwijls afgeremd door auto's die langs de weg geparkeerd staan en/of het parkeerterrein op- en afrijden.

Dick Hilleniuspad (foto: 26-03-2022)

“In de prognoses van toekomstig fietsverkeer zien we dan ook een sterke groei van fietsers door het Diemerpark, en een minder grote groei op de route over de Heermabrug.” (pag. 42)

*Modelprognose fietsers gemiddeld etmaal*⁷⁷

Bij de gegevens in de afbeelding “Modelprognose fietsers gemiddeld etmaal” zijn de nodige vraagtekens te zetten: zie de verschillen in omvang tussen de Enneüs Heermabrug en de pontverbinding. Daarbij komt dat het nog niet zoveel zegt over het Diemerpark in relatie met de woningen op IJburg 2^e fase (Centrumeiland / Strandeiland / Buiteneiland).

⁷⁶ Bron: Toelichting Bestemmingsplan IJburg 1e fase, gemeente Amsterdam, stadsdeel Oost, 17-04-2013, pag. 25

⁷⁷ Bron: Visie Diemerpark, gemeente Amsterdam, 30-01-2022, pag. 42

Het lijkt voor bewoners vanaf IJburg 2^e fase niet erg logisch om via het Diemerpark naar Amsterdam Oost, Zuid en het centrum te fietsen. Een route via de Bert Haanstrakade lijkt logischer. In paragraaf 6.2 ‘Aanleg van nieuwe routes’ komen we hierop terug.

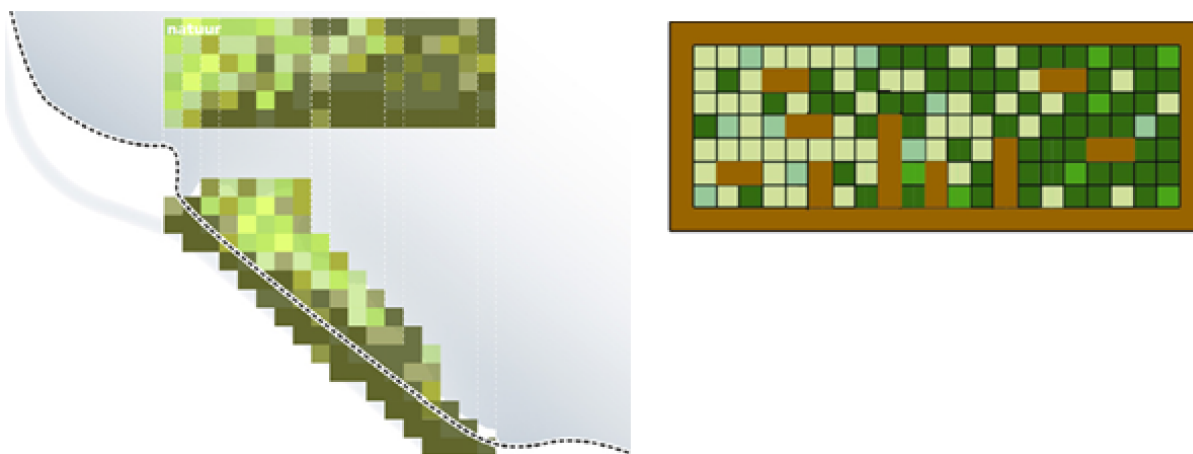
Afb. pag. 42

Volgens de legenda is het Han Rensenbrinkpad, in de afbeelding hierboven aangegeven met een blauwe pijl, een struinpada. In werkelijkheid is het een geasfalteerd wandel/fietspad. Voor mensen die in het park met de fiets gevarieerde ommetjes maken, is het een onmisbaar onderdeel van hun fietsroute. Ook voor mensen die in het park wandelen en daarbij uitsluitend gebruik maken van de geasfalteerde paden, is het een belangrijk pad. Mede door de hoogteverschillen die in het pad aanwezig zijn, biedt dit pad telkens weer verrassende uitzichten op de ruime omgeving.

3.5 Huidig gebruik

“De ontoegankelijke ruige natuur bevindt zich met name op de sterk vervuilde delen. Bijgaand kaartje laat die zonerings goed zien: ter plaatse van de lichte blokjes heeft de cultuur de overhand en ter plaatse van de donkere blokjes de natuur.” (pag. 43)

Bij deze tekst staat de afbeelding hieronder links: “Schematische weergave van uitgangspunt in oorspronkelijk ontwerp: cultuur vs natuur”. De rechter afbeelding komt uit het “oorspronkelijke ontwerp”.

“Cultuur vs natuur”

Links: de afbeelding in de Visie ⁷⁸; Rechts: afbeelding (“CONCEPT”) in het Uitvoeringsplan uit 2002 ⁷⁹

Wat hier is gedaan, is dat een afbeelding uit het Uitvoeringsplan Diemerpark uit 2002 (rechts) die bedoeld was als een abstractie (“CONCEPT”, staat er bij), ‘vertaald’ is naar een afbeelding van het park (linksonder).

⁷⁸ Bron: Visie Diemerpark, gemeente Amsterdam, 30-01-2022, pag. 43

⁷⁹ Bron: Uitvoeringsplan Diemerpark, gemeente Amsterdam, 2002, pag. 12

Daarbij lijkt het recreatieve deel doorgetrokken t/m de Grote Vijver. Dat is in de opzet van het natuurpark uitdrukkelijk niet de bedoeling en wordt ook in de Visie Diemerpark niet voorgestaan, aangezien de omgeving van de Grote Vijver als natuurgebied wordt aangegeven.

Zo'n 'vertaling' kan je niet zomaar maken. Dit is oneigenlijk gebruik van de afbeelding in het oorspronkelijk ontwerp. Héél merkwaardig.

Wij verwachten in documenten van de gemeente dat we eerlijk en objectief geïnformeerd worden.

"Dit uitgangspunt blijft ook in deze visie onverkort van kracht." (pag. 43)

Als de in de Visie voorgestelde wijzigingen gerealiseerd zouden worden, met name de voorgestelde uitbreiding van het sportterrein, zal dit het Diemerpark ingrijpend veranderen (wat ons betreft in negatieve zin).

In de Visie staan echter op diverse plaatsen opmerkingen die suggereren dat er eigenlijk niet zoveel zou veranderen: "de uitgangspunten blijven van kracht", "de balans tussen natuur, infrastructuur, sport en recreatie in het Diemerpark wordt alleen maar beter", "het parkeerterrein wordt maar 'beperkt' uitgebreid", enzovoort. Het lijkt wel of er iets 'verkocht' moet worden.

Sportpark IJburg

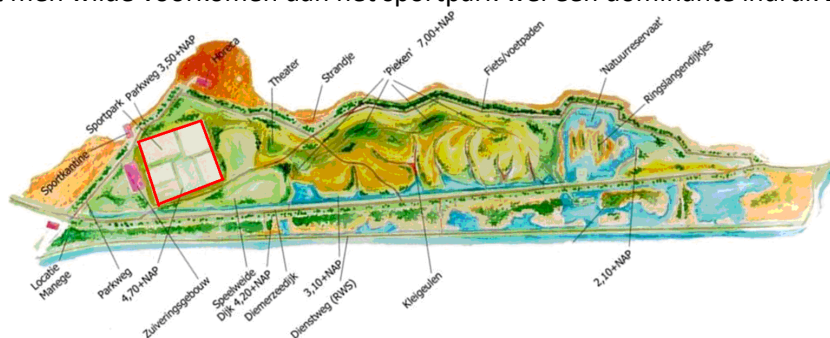
"In het oorspronkelijk ontwerp is de vlakke kop van het Diemerpark vooral bedoeld voor sport en spel." (pag. 44)

Het was vanaf het begin van het ontwerp van het Diemerpark de bedoeling om zes sportvelden in aan te leggen. Deze waren langs het Dick Hilleniuspad geprojecteerd:

Situering van de sportvelden in "het oorspronkelijk ontwerp": langs het Dick Hilleniuspad. rood = sportvelden, geel = recreatiezone, groen = speelweide. ⁸⁰

In 1999 werd de voorgestelde ligging van de velden gewijzigd. De velden waren niet meer langs het Dick Hilleniuspad geprogrammeerd, maar er werd voor gekozen om het sportterrein 'los' te houden van de hoofdingangen van het park, de Diemerzeedijk en de lange brug naar het Haveneiland. "Op deze wijze wilde men voorkomen dat het sportpark geen dominante inbreuk maakt op de algehele sfeer in park." [Waarschijnlijk wordt bedoeld dat men wilde voorkomen dat het sportpark wél een dominante indruk zou maken. – red.] ⁸¹

Plankaart van het Diemerpark in het Uitvoeringsplan Diemerpark ⁸²
De sportvelden (rood) liggen los van de padenstructuur.

⁸⁰ Bron: Inrichtingsschets Diemerpark in de Ontwerprapportage Diemerpark, Dienst Ruimtelijke Ordening, november 1995, in: Ontwerprapportage Diemerpark, december 1995, pag. 52. De kleuren zijn door ons aangebracht.

⁸¹ Bron: Rapportage Uitbreiding Sportvelden Diemerpark, Thijs Reuten, 06-06-2011, pag. 9

⁸² Bron: Uitvoeringsplan Diemerpark, Projectbureau IJburg, Planteam Diemerpark, 24-01-2002, pag. 4. De rode kleur rond het sportterrein is door ons aangebracht.

Vanaf 2010 maakte stadsdeelraad Oost werk van de aanleg van de zes sportvelden. De eerste twee sportvelden werden anders gesitueerd dan in het Inrichtingsplan uit 1999 en het Uitvoeringsplan uit 2002 was aangegeven, maar wel binnen dezelfde geplande contour van het sportterrein. De reden om de sportvelden anders aan te leggen, is ons niet bekend.

“Voor niet-sporters heeft het sportpark echter niets te bieden. Het tamelijk kale complex wordt niet ervaren als onderdeel van het groene Diemerpark en – hoewel openbaar toegankelijk – nodigt het niet uit om erdoorheen te lopen. De indeling en landschappelijke inpassing van de sportvelden is niet optimaal. (...) Van buiten gezien bepalen lichtmasten, hekwerken en tijdelijke bouwsels het beeld.” (pag. 44)

We kunnen ons uitstekend vinden in deze beschrijving. Het zal niet beter worden als het plan in deze Visie voor uitbreiding van het sportterrein in realiteit wordt omgezet.

Het Definitief (!) Inrichtingsplan Sportpark IJburg en omgeving werd in december 2014 vastgesteld door de Bestuurcommissie Amsterdam Oost.⁸³ Dat is dus redelijk recent.

*Inrichting van het sportterrein volgens het Definitief Inrichtingsplan Sportpark IJburg en omgeving (2014)
De bestemming ‘Sport’ volgens het bestemmingsplan is aangegeven door de rode lijn.*

In tegenstelling tot wat in het citaat staat, wil de ‘gewone’ (niet-sportende) bezoeker van het Diemerpark helemaal niet door het ‘sportpark’ lopen. Het was juist de bedoeling om “de setting van het sportpark zo compact mogelijk te houden”.⁸⁴

Omdat er vanwege de ondergrond geen hoge bomen rond het sportterrein kunnen komen die het sportterrein aan het zicht zouden kunnen onttrekken, is in het Diemerpark een “kaal” sportcomplex niet te vermijden.

Dat er echter geen enkele poging was gedaan om het sportterrein nog enigszins ‘natuurlijk’ in te passen, was voor ons een reden om deel te nemen aan de in paragraaf 1.3 (‘Afspraken met gebruikers’) genoemde gesprekken die er in 2017 plaatsvonden over het Diemerpark.

Informeel Sport en spel

“Rondom het sportpark liggen drie plekken waar mensen in de buitenlucht kunnen fitnessen. (...) Door de jaren heen zijn de fitness faciliteiten versleten (...)” (pag. 46)

De drie perken met fitnessstoestellen (ook ‘trimclusters’ genoemd) zijn in 2015 aangelegd. Zij zouden gezamenlijk een ‘trimparcours’ vormen.

Dat de trimplekken na 6 jaar al ‘versleten’ zijn, is een trieste constatering. Wij hebben ons destijds verzet tegen het gebruik van houtsnippers als ondergrond. We voorzagen dat die ruim in de omgeving van de trimplekken verspreid zouden worden. Helaas hebben we gelijk gekregen. We zien liever dat trimtoestellen niet in ‘perkjies’ zouden staan, maar gewoon op de bestaande ondergrond.

“Naast het sportpark ligt ook een weide voor ongeorganiseerd voetballen of andere buitensport. Die weide wordt echter nauwelijks gebruikt, omdat het veld niet met dat oogmerk wordt beheerd. Op de schrale ondergrond groeit een kruidenrijke vegetatie” (pag. 46)

De speelweide die hier bedoeld wordt, is sinds het voornemen om het sportterrein uit te breiden niet meer als speelweide onderhouden. Maar daarmee heeft dit gebied niet zijn grote waarde verloren.

⁸³ Bron: Definitief Inrichtingsplan Sportpark IJburg en omgeving, 03-11-2014, vastgesteld door de Bestuurscommissie Oost op 16-12-2014.

⁸⁴ Bron: Toelichting bij het vigerende bestemmingsplan IJburg 1^e fase, 17-04-2013, pag. 25

De weide heeft een grote waarde als zichtlijn tussen het Han Rensenbrinkpad nabij de Oeverzeggestraatbrug en de Diemerzeedijk/ARK-zone. Het is ook de grootste en mooiste weide met wilde bloemen in het park, waar de parkbezoekers erg van genieten.

De weide vormt tevens een belangrijke ecologische corridor tussen de Batterij en de ARK-zone. Ze is belangrijk voor insecten, zit vol konijnenburchten (konijn is nu rodelijstsoort) en is een jachtterrein voor de torenvalk, die er, sinds er aan een hoogspanningsmast een speciale kast is opgehangen, al twee achtereenvolgende jaren heeft gebroed en (tot nu toe in totaal 8) jongen heeft grootgebracht.

Torenvalken in het Diemerpark

3.6 Kunst in het park

“Door het Diemerpark heen ‘loopt’ het kunstwerk De Ontmoeting, in de vorm van 103 gietijzeren putdeksels. (...) Daarnaast kent het Diemerpark meer creatieve uitingen, bijvoorbeeld projecties op technische objecten.” (pag. 48)

De auteur(s) van de Visie geven een te rooskleurig beeld van de kunst in het park.

Het op pag. 48 links afgebeelde technisch object is waarschijnlijk het enige in zijn soort dat nog niet van lelijke graffiti is voorzien. We vermoeden dat dit te maken heeft met de ligging van dit object, dat op enige afstand van de asfaltpaden ligt. Veel putdeksels zijn niet meer goed leesbaar.

Opvallend is dat er ook ten minste één kunstputdeksel in de ARK-zone ligt, waarover in paragraaf 7.4 (‘Natuurbeleving en rust’, pag. 91) wordt gezegd dat menselijke aanwezigheid aldaar ongewenst is. Dat laatste onderschrijven wij.

Om in het natuurpark het gevoel van ‘afstand tot de stad’ zoveel mogelijk in stand te houden, moeten er zo weinig mogelijk menselijke objecten in het park aanwezig zijn.

3.7 Beheer en onderhoud

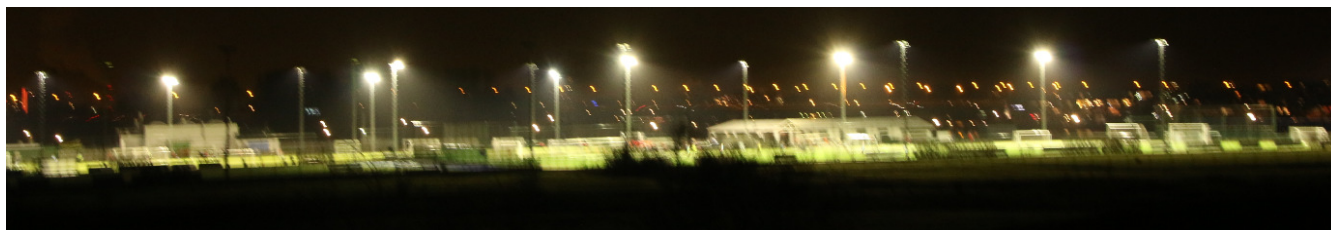
“Bewaking en onderhoud (‘eeuwigdurende nazorg’) van de isolatie vereist algemene toegankelijkheid en stelt harde randvoorwaarden.” (pag. 49)

Omdat struiken belangrijk zijn voor veel dieren, doordat ze voor voedsel en bescherming zorgen, geeft de eis van “algemene toegankelijkheid” soms spanning met de doelstelling om de biodiversiteit in het park te beschermen en verbeteren. Het is daarom van eminent belang dat er een goede samenwerking plaatsvindt tussen de beheerders van de ondergrond en mensen die kennis hebben van de natuur (zoals ecologen en leden van de Vogelwerkgroep Amsterdam). Dat is tot nu toe niet het geval.

Verlichting

“Vanwege het landschappelijke karakter en de hoge ecologische waarde werd indertijd de keuze gemaakt om de paden niet te verlichten.” (pag. 49)

Het valt op dat hier alleen over verlichting van de paden wordt gesproken, en niet over de verlichting van de sportvelden.

De verlichting van het sportterrein is voor veel omwonenden een grote bron van ergernis. Door het oogverblindend effect komt het voor dat fietsers die in de richting van het sportpark fietsen, zelfs als zij het park goed kennen, moeite hebben om zich te oriënteren waar ze zich precies bevinden. Ook wandelaars en hardlopers worden 's avonds verblind door het licht.

Geluid

We missen in de beschrijving in de analyse van het Diemerpark een paragraaf over geluid.

De belangrijkste niet-natuurlijke bronnen daarvan zijn: niet-elektrisch aangedreven brommers/scooters/e.d., schepen op het Amsterdam-Rijnkanaal, sporters en toeschouwers tijdens activiteiten op het sportterrein.

4. Visie Diemerpark

4.1 Identiteit

“Na de bodemsanering vond het oorspronkelijk parkontwerp een mooie balans tussen die rust voor de natuur en de wensen van bezoekers. Sindsdien wordt het Diemerpark zeer gewaardeerd door IJburgers die er graag komen wandelen, sporten en anderszins recreëren.” (pag. 52)

Uitbreiden van het sportterrein zou de “mooie balans” tussen “rust voor de natuur” en de “wensen van bezoekers” verstoren.

Voetballen en hockeyen kan vrijwel overal waar een redelijk groot horizontaal oppervlakte is.

De uitzonderlijke natuurwaarde van het Diemerpark is echter niet elders te creëren.

“Het is mogelijk om een aanpak te ontwikkelen die niet ten koste gaat van biodiversiteit en identiteit, maar wel duurzaam voorsorteert op de toenemende recreatiedruk in de kop van de Diemerscheg.” (pag. 52)

Uit het eerder genoemde onderzoek van Altenburg & Wymenga bleek het tegendeel: namelijk dat het onmogelijk is “om een aanpak te ontwikkelen die niet ten koste gaat van biodiversiteit en identiteit” die toch “duurzaam voorsorteert op de toenemende recreatiedruk”, wat daarmee ook bedoeld moge worden. Het toevoegen van sportvelden impliceert een “substantiële aantasting van de natuurwaarden (...) die negatieve effecten zal hebben op de biodiversiteit in het gebied. Deze effecten zijn te verzachten door een ecologische plus te realiseren en door mitigerende maatregelen te treffen binnen het plangebied (...). Hiermee wordt het verlies aan natuurwaarden echter niet opgeheven.”⁸⁵

4.2 Een visie met drie thema's

Sinds de openstelling van het Diemerpark in 2004 zijn er plannen gemaakt om allerlei recreatieve voorzieningen in het park onder te brengen: speelplekken, buurtboerderij, schaapskudde, horeca, campingterrein, tennisveld, enzovoort. Dit gebeurt meestal omdat elders niet zo makkelijk ruimte beschikbaar is, maar lijkt ook ingegeven door overwegingen van financiële aard.

De Visie toont dat dit nog steeds het geval is.

Gebrek aan ruimte en geld zijn uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, geen valide argumenten om stedelijke voorzieningen, die niet tot de wettelijke taak van de gemeente behoren,⁸⁶ in het park onder te brengen.

Stedelijke recreatieve en sportfuncties moeten binnen de stedelijke omgeving van IJburg en Zeeburgereiland zelf opgenomen worden, bijvoorbeeld in een wijk-/ of buurtpark, op een bedrijventerrein, op een plein of aan een stedelijke rand. Uiteraard komen voor zover mogelijk, ook tijdelijk braakliggende terreinen daarvoor in aanmerking.

Op pag. 53 zien we op drie kleine afbeeldingen, voor het eerst in de Visie, de voorgenomen ligging van de sportvelden weergegeven bij de uitbreiding van het sportterrein. De hele kop van het Diemerpark zal gedomineerd worden door de sportvelden. Beleving van natuur zou hier nog moeilijker worden dan door de aanwezige sportvoorzieningen nu al het geval is.

⁸⁵ Bron: Altenburg & Wymenga, Quickscan natuur Diemerpark te Amsterdam (Noord-Holland) in opdracht van de gemeente Amsterdam, 09-02-2022, pag. 20

⁸⁶ Het voorzien in voldoende sportvelden is geen wettelijke taak voor een gemeentebestuur. (Bron: Amsterdamse referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen, 09-01-2018)

---

5. Thema: Landschap als fundament

5.2 Vier landschappelijke structuren

5.2.1 Dijk – structuur 1

Uitwerkingsplan

“Op een aantal plekken is de begroeiing met heesters wat uit de hand gelopen. Het is van belang om die begroeiing terug te dringen.” (pag. 60)

Dit is vaag. Welke plekken worden hier bedoeld?

Er moet op gelet worden dat er langs de Diemerzeedijk genoeg begroeiing blijft staan om de ARK-zone toegankelijk te maken. Tijdens de jaarlijkse maai- en snoeiwerkzaamheden wordt steevast té veel begroeiing weggehaald, waardoor mensen (en honden) het gebied kunnen betreden.

5.2.2 Moeras (ARK-zone) – structuur 2

Streefbeeld van de ARK-zone als geheel

“Het gebied ligt in zijn algemeenheid laag en is erg nat, maar toen het Diemerpark indertijd werd aangelegd zijn hier en daar hoger gelegen plekken ontstaan. Die hogere en dus drogere plekken zorgen voor doorzichten en bieden aanvullende habitats voor specifieke doelsoorten.” (pag. 60)

Dit klopt niet helemaal. Ook en vooral de natte plekken en waterpartijen zorgen voor doorzichten.

“Kijkend naar de strook als geheel, dan schuilt de grootste landschappelijke kwaliteit in de afwisseling tussen het dichte hoogopgaande moerasbos en het waterrijke plas-dras landschap.” (pag. 61)

Hoewel hier een onderscheid wordt gemaakt tussen het moerasbos en het plas-dras landschap, komt dit in de beschrijving van het streefbeeld en het uitwerkingsplan niet terug.

“Het is belangrijk dat de hele zone toegankelijk blijft voor alle vormen van menselijke invloed.” (pag. 61)

Het woord “blijft” in deze stelling suggereert dat de hele ARK-zone thans toegankelijk is.

Maar dat is niet het geval. De ARK-zone is aan de korte zijanten en de zuidelijke lange kant (vanaf het Thijs Hendriksenpad langs het kanaal) met uitzondering van 1 ingang bij de paddenpoelen, goed toegankelijk.

Aan de noordelijke lange kant is het echter een gatenkaas. Daar zijn een flink aantal plekken waar men nagenoeg probleemloos de ARK-zone in kan lopen.

“Wel is er behoefte om de ARK-zone op een of andere manier te kunnen beleven, anders dan kijkend vanaf het Thijs Hendriksenpad en de Diemerzeedijk. Daarom wordt gedacht aan een hoger gelegen voetgangers verbinding met uitkijkpunt, waarvandaan men de strook goed kan overzien zonder de natuur te verstoren.” (pag. 61)

Het plan om een voetgangersbrug te realiseren over de ARK-zone is in eerste instantie niet ingegeven door de behoefte om de zone te kunnen ‘beleven’, maar om korte wandelingen op het Thijs Hendriksenpad mogelijk te maken, zonder dat dit leidt tot verstoring in de ARK-zone.

De hier bedoelde verbinding komt hierna ook ter sprake in paragraaf 6.2 (‘Aanleg van nieuwe routes’) en paragraaf 7.4 (‘Natuurbeleving en rust’). In de laatstgenoemde paragraaf is een afbeelding van een ‘referentie brug’ opgenomen.

Uitwerkingsplan

“Uitgangspunt is een zeer terughoudend beheer, afgezien van eenvoudige maatregelen aan de randen om de waterstand periodiek te kunnen verhogen.” (pag. 61)

Dit is een veel te summiere omschrijving om betekenisvol te zijn.

“Voor het Uitwerkingsplan wordt nog wel onderzoek gedaan naar de invloed van kabels en leidingen en het verder vernatten.” (pag. 61)

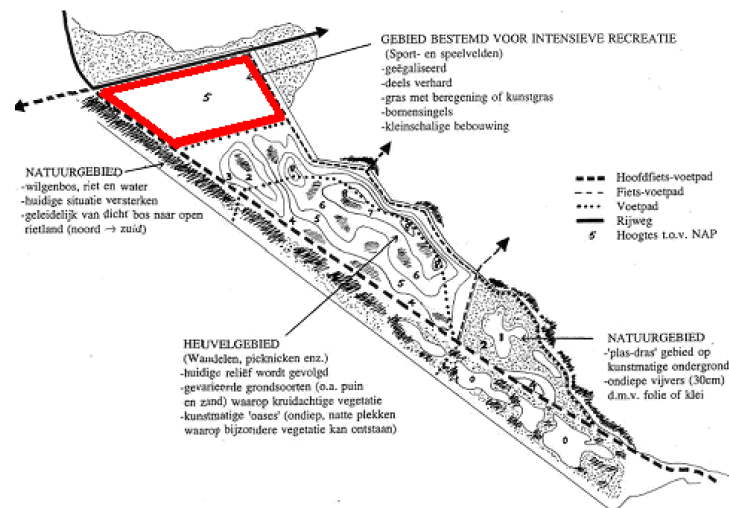
Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met “de invloed van”. Aan wat voor invloed wordt hier gedacht?

Wij kunnen ons voorstellen dat er onderhoud gepleegd moet worden aan de kabels en leidingen en dat die daarom bereikbaar moeten zijn voor onderhoudswerkers. Er zou in beeld gebracht moeten worden welke eisen aan de bereikbaarheid gesteld moeten worden.

5.2.3 Park – structuur 3

Op pag. 62 staat een kaart van het park zonder legenda. De zwarte stippellijnen lijken de verschillende onderscheiden zones: kop , romp en staart aan te duiden.

Ook in het oorspronkelijke ontwerp voor het Diemerpark was sprake van een dergelijke zonering. Hieronder geven we beide zoneringconcepten onder elkaar weer.

↑ Zoneringsconcept Ontwerprapportage Diemerpark 1995 ⁸⁷

↑ Zoneringsconcept Visie Diemerpark 2022 ⁸⁸

Het gebied bestemd voor intensieve recreatie (rode lijn) is aanmerkelijk vergroot

Het gebied dat in de Visie de “Kop van het park” wordt genoemd, is aanzienlijk groter dan het “Gebied bestemd voor intensieve recreatie (sport- en speelvelden)” in het ontwerp uit 1995.

We missen degelijke argumenten voor de vergroting van het voor sport bestemde deel van het park.

⁸⁷ Bron: Ontwerprapportage Diemerpark, gemeente Amsterdam, december 1995, pag. 42. De rode kleur is door ons aangebracht.

⁸⁸ Bron: Visie Diemerpark, gemeente Amsterdam, 30-01-2022, pag. 62. De rode kleur is door ons aangebracht.

Opbouw van het parklandschap

“Zoals eerder genoemd valt het parklandschap op te delen in drie verschillende zones: kop, romp en staart. De drie zones bij elkaar vormen een robuuste landschappelijke structuur met uiteenlopende groentypen en een rijke variatie aan flora en fauna.” (pag. 63)

De ‘echte’ staart van het Diemerpark is het gebied aan de oostkant tussen de ARK-zone en de Diemerdammersluis (de gemeentegrens met Diemen).

Het begrip ‘groentypen’ doet denken aan de Structuurvisie Amsterdam 2050 en het (concept) Beleidskader Hoofdgroenstructuur. Hier lijkt het wat anders aan te duiden. Dat is verwarrend.

Het ‘groentype’ in de Kop zal in geval van uitbreiding van het sportterrein nog meer dan nu, voornamelijk kunstgras/plastic, stenen en asfalt zijn.

Kop van park

Streefbeeld van de kop van het park

“De kop is een gebied met verschillende type gebruik en uitstraling. (...) Het sportlandschap wordt onderdeel van de grotere parkstructuren. Door in plaats van de tijdelijke uitstraling met vele achterkanten een ruimtelijke structuur te maken die verbinding aan gaat met de omgeving is er de kans natuur en recreatie te combineren. De nieuwe indeling van het sportpark maakt het mogelijk een robuuste groene ruimte door het sportpark heen te maken.” (pag. 64)

Wat hier wordt gezegd is ~~gewoon onzin~~ is wensdenken.

Het vergrote sportterrein zou het overgrote deel van de Kop van het park in beslag nemen. Het hele gebied tussen het Dick Hilleniuspad, het Han Rensenbrinkpad, de Theaterheuvel en de Diemerzeedijk zou een kunstmatig landschap worden dat overal in een stedelijke omgeving zou kunnen liggen. Dit past volstrekt niet in een natuurpark dat het Diemerpark beoogd te zijn.

Het lijkt er sterk op dat de auteurs van de Visie pogingen hebben gedaan om de sportvelden zo minimaal mogelijk te presenteren. Alleen op pag. 44 en 45 staan enkele kleine fotootjes waarop lichtmasten, hekken en auto’s zichtbaar zijn. Een realistisch beeld van hoe het sportpark er uit zal komen te zien, ontbreekt. Dit is geen faire wijze van voorlichting geven.

Uitwerkingsplan

“De herinrichting biedt de kans een geheel nieuw type landschap te maken waarbij sport wordt omzoomd door een landschap met unieke natuurlijke karakteristieken. Waar plaats is voor struweel, bloemrijk grasland en zelfs enkele bomen. Groene structuren door het sportpark koppelen verschillende landschappelijke structuren en functies aan elkaar en maken een robuust raamwerk.” (pag. 64)

Ook dit is ~~grote onzin~~ wensdenken, dat door de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) terecht is doorgeprikt (zie paragraaf 2.4 ‘Selectie beleidsdocumenten en bestemmingsplan’).

De foto links op pag. 65 toont ‘ecologische corridors’. Van de thans bestaande ecologische corridor en de fraaie zichtlijn tussen de batterij en de ARK-zone (ten oosten van het sportterrein), zou nauwelijks iets overblijven. De foto’s rechts op pag. 65 zijn misleidend.

Feit is dat een gevoelige ecologische rand bij ‘de Slenk’ wordt aangetast en dat de fietsroute door het park verslechtert.

Romp van het park

Uitwerkingsplan

“Voor de heuvel ligt reeds een Uitwerkingsplan Hondenlosloopgebieden, omdat er vanuit IJburg allang behoefte bestond aan meer duidelijkheid over waar honden wel of niet los mogen lopen.” (pag. 66)

De behoefte aan meer duidelijkheid over waar honden wel of niet los mogen lopen was niet de reden om een ‘Uitwerkingsplan Hondenlosloopgebieden’ te schrijven. Als die behoefte bestond had volstaan kunnen worden met maatregelen als bijvoorbeeld het plaatsen van duidelijke borden.

We missen belangrijke gegevens over de typering/kenmerken van de vegetatie, de kenmerken van de bodem, de ecologische corridors en de passeerbaarheid van de afscheidingen voor de dieren die gebruik maken van de corridors en de open vlakten.

Ook in verband met passende beheer- en onderhoudsmaatregelen is daar veel informatie over nodig. Juist voor de meer toegankelijke delen van het park, waar snoeien dikwijls leidt tot een grotere menselijke betreding is deze informatie van belang. In hoofdstuk 9 'Verankering van visie in beheer' komen we hier op terug.

Staart van het park

Streefbeeld van de staart van het park

"De grote vijver met oeverzone moet ook in de toekomst een rustgebied voor vogels blijven. Aan de oever zijn jonge boompjes een risico voor de nazorg van de bodemsanering en de stabiliteit van de ringvormige dijk rond de vijver. Door de jonge boompjes (opschot) te verwijderen verdwijnt dat risico (...) Daarnaast is het zaak om de zanddijk rond de vijver aantrekkelijk te houden voor rugstreeppadden om er te overwinteren en te schuilen. Binnen de staart van het Diemerpark dienen routes voor beheer van de nazorg vrij te blijven van boomvormers en regelmatig te worden gemaaid (...). Deze paden kunnen een dubbelfunctie vervullen als extensieve struipaden door de natuur." (pag. 68)

De ervaring leert dat door het 'openmaken' van gebieden door maaien en verwijderen van opschot mensen en honden die gebieden gaan betreden. Daarbij gaat het dikwijls om gebieden waar (veel) betreding vanuit ecologisch oogpunt, bijvoorbeeld voor de bescherming van vogels, ongewenst is.

Door niet in één keer een heel gebied 'kaal' te maken, maar dat gefaseerd te doen, kan de menselijke betreding mogelijk (enigszins) gereguleerd worden. Het is daarom van eminent belang dat er een goede samenwerking is tussen de beheerders van de ondergrond en mensen die kennis hebben van de natuur (zoals ecologen en leden van de Vogelwerkgroep Amsterdam).

Uitwerkingsplan

"In het Uitwerkingsplan voor de staart wordt gekeken naar de inpassing van een extra fietsverbinding van rieteiland –oost naar de Diemerzeedijk." (pag. 68)

Het aanleggen van een fietspad, dwars door een gevoelig natuurgebied, waarvoor beplanting zou moeten verdwijnen, komt volledig uit de lucht vallen. Wie heeft daarom gevraagd? Welk onderzoek ligt aan dit idee ten grondslag? In paragraaf 6.2 'Aanleg van nieuwe routes' komen we hier op terug.

In de Visie wordt gesuggereerd om deze natuur te vervangen door een fietspad (van het Rieteiland Oost naar de Diemerzeedijk)

5.2.4 Lijst – structuur 4

Uitwerkingsplan

“Menselijke betreding, schaduwvorming en bladinvall zijn de grootste risico’s voor de oeverzone, maar er liggen vooral tal van kansen om het landschap van de oeverzone verder te verbeteren. Die worden concreet gemaakt in een Uitwerkingsplan en passend beheerplan, maar er worden wel al wat kansen gezien. Als eerste kan grond, dat vrij komt bij de herinrichting van de sportvelden, worden gebruikt om de oevers minder steil te maken.” (pag. 69)

Er wordt voorgesteld om ‘grond, dat vrijkomt bij herinrichting van de sportvelden, kan worden gebruikt om de oevers minder steil te maken’. Dat lijkt geen goed plan. De oevers zijn al flauw aangelegd.

“Een tweede kans is de toegang door honden te beperken, daarvoor zijn plannen gemaakt in het eerder genoemde Uitwerkingsplan Hondenlosloopgebieden.” (pag. 69)

In paragraaf 7.2 ‘Intensieve recreatie’ staat: *“Aan de oostzijde van de lijst is een hondenzwemplek uitgewerkt.”* (pag. 79)

De behoefte aan een officiële hondenzwemplek is niet aangetoond. We zijn er niet van overtuigd dat hondenbezitters de noodzaak daarvan inzien.

“Ten derde zijn er mogelijkheden om hemelwaterdrainage van het park niet direct af te voeren via de huidige uitstroomopeningen in de oever, maar dat water eerst vast te houden in opvangbekkens in de oeverzone van het park. Het schone uittredende water draagt sterk bij aan de biodiversiteit in de oeverzone’.” (pag. 69)

We zijn benieuwd wat dit inhoudt. Het is jammer dat dit in de Visie niet wordt toegelicht.

---

6. Thema: toegankelijk en verbonden

6.1 Optimalisatie van bestaand netwerk

“In de basis functioneert het bestaande wandel- en fietsnetwerk naar en in het Diemerpark goed. Het netwerk heeft niet alleen een recreatieve functie, maar ook voor doorgaand fietsverkeer. Die twee functies worden vanaf 2025 aanzienlijk zwaarder belast. (zie 3.3), dus de verkeerssituatie op en naar het park vraagt hier om een upgrade.” (pag. 71)

De verwijzing naar paragraaf 3.3 (‘Ecologische corridors’) lijkt niet correct, wellicht wordt paragraaf 3.4 (‘Verbindingen’) bedoeld.

De noodzaak voor een update wordt niet aangetoond door alleen te verwijzen naar “een zwaardere belasting van het van het fietsnetwerk”.

We missen een analyse van de verwachte knelpunten.

“De eerste ingreep is het verkeersveiliger maken van de drukke kruising Nesciobrug/Diemerzeedijk, door de inrichting van de kruising te verbeteren en de voorrang anders te regelen. (...)” (pag. 71)

Misschien is een simpele ingreep voldoende? ⁸⁹

De tweede ingreep is het aanleggen van een ‘snelfietsroute’ tussen IJburg 2e fase en de Diemerzeedijk, via het Rieteland Oost” (pag. 71)

In paragraaf 5.2.3 (‘Staat van het park’, Uitwerkingsplan (pag. 68) werd al gezinspeeld over de hier genoemde fietsverbinding.

Betere entree Diemerparklaan

“Momenteel oogt het entreegebied rommelig en sleets met een ratjetoe aan vervallen informatiezuilen, opschot van boompjes, verkeersborden, hekwerken en tijdelijke toegangen naar de parkdelen.” (pag. 71)

We zien ter plekke geen “hekwerken”, maar we onderschrijven wel dat er thans sprake is van een “rommelig” entreegebied. Het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met “tijdelijke toegangen naar de parkdelen”.

Wat is hier “tijdelijk”?

Verlichting langs fietspaden

Fietsers op het Jan Beijerpad worden dikwijls verblind door de lichten op het sportterrein, daardoor hebben ze, zelfs als zij het park goed kennen, moeite om zich te oriënteren waar ze zich precies bevinden.

Omdat er, vanwege de gevoelige ondergrond rond de sportvelden geen hoge bomen mogen groeien, zal hier vermoedelijk weinig aan te doen zijn.

---

⁸⁹ Bron: presentatie Ruwan Aluvihare, Gemeente Amsterdam DRO, 2013

De verlichting op het parkeerterrein en de fietsenstalling bij de hockeyvelden hebben geen toegevoegde waarde, omdat deze gebieden al door de lichten van de sportvelden voldoende verlicht worden. Hier kan bespaard worden op energieverbruik.

Toegankelijkheid versus struinpaden

De neiging van het gemeentebestuur om meer verharde paden aan te leggen (zie bijvoorbeeld hierna: paragraaf 6.2 'Aanleg van nieuwe routes') is groot. Om de nadruk op het natuurpark te behouden moet dit zoveel mogelijk voorkomen worden.

Meer onderzoek hierover is noodzakelijk om de juiste afwegingen te kunnen maken.

6.2 Aanleg van nieuwe routes

Verbinding door ARK-zone

"In het Uitwerkingsplan voor de ARK-zone wordt een nieuwe voetgangersverbinding ontworpen." (pag. 72)

De hier bedoelde verbinding werd ook al in paragraaf 5.2.2 ('Moeras (ARK-zone) – structuur 2') besproken en wordt ook in paragraaf 7.4 ('Natuurbeleving en rust') genoemd. In de laatstgenoemde paragraaf is een afbeelding van een 'referentie brug' opgenomen.

Extra fietsroute naar IJburg 2^e fase

"De laatste jaren zien we toenemend fietsverkeer over Rieteland Oost, via het Jan Beijerpad richting binnenstad. (...) Om het Diemerpark te ontlasten van drukke verkeersstromen lijkt het logisch om voor bewoners van IJburg 2e fase een fietsverbinding te maken die via Rieteland Oost direct aanlandt op de Diemerzeedijk, zonder eerst het hele park te doorkruisen." (pag. 72)

Het doorkruisen van "het hele park" is een overdreven voorstelling van zaken.

Dit fietspad kwam ook al ter sprake in de paragraaf 5.2.3 'Staart van het park'.

De logica die in het citaat wordt genoemd, ontgaat ons.

"Toenemend fietsverkeer" is geen valide argument voor de aanleg van het fietspad, zeker niet zonder beschrijving van de (verwachte) knelpunten.

Een fietsroute vanaf het Strandeiland en het Centrumeiland via het Kleine Rieteland naar de Nesciobrug of naar het Zeeburgereiland is onlogisch omdat het een gevoel van omrijden geeft en het ook in werkelijkheid is.

Voor fietsers die ervoor kiezen om via het park naar/van de binnenstad te rijden, is het ontbreken van een rechtstreekse verbinding tussen Rieteland Oost en de Diemerzeedijk geen straf.

"Onderzoek moet uitwijzen of dat mogelijk is zonder forse negatieve effecten op de natuur in de staart van het park." (pag. 72)

Dit is een verkeerd uitgangspunt: als eerste moet de noodzaak van het voorgestelde fietspad aangetoond worden.

Behoud van de natuur moet voorop staan. Er zou in het natuurpark Diemerpark zo weinig mogelijk verharding moeten zijn. Voor het fietspad zou waardevolle natuur opgeofferd moeten worden (zie de afbeelding hierboven op pag. 38).

Ontsluiting en parkeren van het sportpark

“Een parkeerterrein en de ontsluiting hiervan staat op gespannen voet met de landschappelijke en natuurlijke kwaliteit van de kop van het Diemerpark. (...) De verkeersveilige inrichting van deze route vraagt wel aandacht, omdat autoverkeer wordt gemengd met drukker wordend fietsverkeer.” (pag. 73)

Het autoverkeer in het park en de route daarheen/vanaf in de Oeverzeggestraat is verkeersonveilig en een bron van overlast en ongenoegen. Het park is bedoeld als uitloopegebied voor de bewoners van IJburg, om even los te zijn van de stedelijke reuring en niet voortdurend attent te hoeven zijn op mogelijk gevaarlijke situaties. Auto's horen hier niet.

In dit citaat wordt de indruk gewekt dat alléén het fietsverkeer drukker wordt als het sportterrein uitgebreid zou worden.

Dat is verkeerde voorstelling van zaken. Het zijn niet de fietsers, maar de auto's die de route onveilig maken. In de Visie wordt, door het plan voor uitbreiding van de sportvelden, voorgesteld om op momenten dat het parkeerterrein opengesteld is, in het park nog meer auto's op de Hoofdnet fietsroute Oeverzeggestraat – Dick Hilleniuspad te laten rijden dan thans al het geval is. Meer parkeerplaatsen in het park zal tot meer tot meer autoverkeer leiden.

“Ook zullen maatregelen moeten worden genomen om overlast voor bewoners aan de Oeverzeggestraat en de omliggende straten te voorkomen. De uitwerking van voorstellen hiervoor zal onderdeel zijn van het Uitwerkingsplan sportpark.” (pag. 73)

En zo tobben we maar door.

Het verkeersveilig afwikkelen van autoverkeer en autoparkeren is sinds de aanleg van de eerste sportvelden in het Diemerpark, in 2010, al een probleem.

Ondanks uitvoerig onderzoek is er nog steeds geen adequate oplossing gevonden.

Het probleem wordt nu ook weer vooruitgeschoven, naar een Uitwerkingsplan.

Is er nou niemand die betrokken is bij het plan, die beseft dat het 'autoprobleem' onoplosbaar is?

Verleggen Jan Beijerpad langs het sportpark

“Met de herinrichting van het sportpark zal ook het fietspad naar de dijk worden omgelegd.” (pag. 73)

Hier wordt niet eens meer de illusie in stand gehouden dat we te maken hebben met een visiedocument. De nieuwe verlegging van het Jan Beijerpad wordt als een feit gepresenteerd.

Het Jan Beijerpad was aanvankelijk een pad dat zorgde voor een vrijwel rechte fietsverbinding tussen de Nesciobrug en de Diemerparklaan.

In 2016 werd het Jan Beijerpad verlegd, zoals was voorgesteld in het Definitief (!) inrichtingsplan Sportpark IJburg en omgeving. Het idee daarachter leek om de inpassing van het sportterrein te verbeteren door meer afstand te creëren tussen het pad en de sportvelden.⁹⁰

Nu zou het Jan Beijerpad dus nogmaals verlegd worden. En opnieuw om vergroting van het sportterrein mogelijk te maken.

De vrijwel rechte lijn tussen de Nesciobrug en de Diemerparklaan zou nog verder aangetast worden. Heeft dit nog iets met een visie te maken? Men gaat wel erg makkelijk met een zelf gecreëerd probleem om.

---

⁹⁰ Het verleggen van het Jan Beijerpad had tot gevolg dat het sportterrein informeel werd vergroot, omdat het gebied tussen het sportterrein en het verlegde Jan Beijerpad niet ingericht werd als 'groene buffer' (struiken), maar wordt gebruikt als fietsparkeerplaats.

Verlegging van het Jan Beijerpad in 2016

“Bij het omleggen van deze fietsverbinding moet in het bijzonder aandacht worden besteed aan de aangrenzende ecologische corridor die verschillende biotopen in het park met elkaar verbindt. In het uitwerkingsplan sportpark wordt er bij het inpassen van het fietspad daarom voorgesteld deze ecologische corridor waar mogelijk te versterken.” (pag. 73)

Het behoud van de natuurwaarden in het natuurpark Diemerpark zou prioriteit moeten hebben boven het faciliteren van sportfaciliteiten. Het verlegde Jan Beijerpad zou een fraai, maar kwetsbaar ecologisch gebiedje doorkruisen vervangen. Dit is onacceptabel.

7. Thema: recreatief landschapspark

7.1 Recreatief gebruik in het park

“Met de aanhoudende groei van Amsterdam groeit ook de behoefte aan sport, spel en recreatie. Naast de natuurfunctie van het Diemerpark heeft het park ook een belangrijke recreatieve functie, omdat die behoefte vanuit de omliggende stedelijke gebieden sterk toeneemt.” (pag. 75)

Deze redenering kunnen we niet volgen.

Het park is bedoeld als uitloopegebied voor de bewoners van IJburg. Dit kan vertaald worden als ‘het park heeft een “recreatieve functie”’. Dat heeft niets te maken met de “aanhoudende groei van Amsterdam”. Die groei heeft wellicht tot gevolg dat er meer ruimte gewenst wordt voor “recreatieve functies”. Die moet ergens gevonden worden en daarvoor kijkt het gemeentebestuur naar het Diemerpark.

We missen in de Visie een beschrijving van de “recreatieve functies” die men zoekt in het park en die er thans niet of onvoldoende aanwezig zouden zijn. Het zou logisch zijn om in de Visie het beleid van de Structuurvisie te volgen: uitsluitend op natuur gerichte recreatie.

Het Grote Groenonderzoek 2018 (GGO 2018) dat we eerder noemden (in paragraaf 1.1 ‘Behoeft aan een nieuwe visie’) zou hiervoor inspiratie kunnen geven. Hierna geven we het antwoorden weer van twee vragen uit dit onderzoek.

“Kunt u aangeven wat u meestal in het Diemerpark doet?”

Activiteit *)	Aantal keer genoemd
Wandelen	47
Fietsen van A naar B (met park als doorgangsroute)	39
Rennen/trimmen/joggen	29
Fietsen (in het park)	21
Genieten van flora en fauna	17
Hond uitlaten	17
Zitten, zonnen	15
Spelen met de kinderen	14
Zwemmen	9
Picknicken	7
Chillen	6
Lezen	6
Watersport (varen, surfen, waterskiën etc.)	6
Fotograferen	5
Mediteren	5

*) Alleen activiteiten die 5 keer of vaker genoemd zijn.

“Waarom doet u de door u genoemde activiteiten juist in het park?”

Motivatie	Aantal keer genoemd
Vanwege de natuur/het landschap (water, bomen en planten) en/of de dieren	49
Het is dichtbij	48
Het is er rustig/geen verkeersdrukte	40
Om (even) buiten te zijn	40
Om gezondheidsredenen en/of bewegen	30
Ik kom er doorheen op weg naar huis/werk/school/winkels	20
Het is er schoon	14

Recreatie zones

“Het zuidwestelijk deel (donkergroen) valt samen met de ARK-zone, het met struweel beplante deel van de romp en de stille staart van het park.” (pag. 75)

Met “donkergroen” wordt wellicht gerefereerd aan de afbeelding op pag. 74.

Het is hoogst merkwaardig dat de ARK-zone wordt genoemd onder het kopje ‘Recreatie zones’. In paragraaf 5.2.2 (‘Moeras (ARK-zone – Structuur 2’) staat over de ARK-zone immers: *“Het is belangrijk dat de hele zone ontoegankelijk blijft voor alle vormen van menselijke invloed.”* (pag. 61).

“In het rustige deel wandelen mensen over niet-ontworpen natuurpaden, er wordt gepicknickt en kinderen spelen in het ruige groen.” (pag. 75)

Mensen lopen over niet-ontworpen natuurpaden, maar ook op de geasfalteerde voet-/fietspaden in het park: het Dick Hilleniuspad, de Diemerzeedijk, het Jan Beijerpad/Waterkeringpad, het Han Rensenbrinkpad en het Thijs Hendriksenpad.

Uit het hierboven vermelde GGO 2018 blijkt dat veel mensen vooral vanwege de natuur/het landschap (water, bomen en planten) en/of de dieren in het Diemerpark komen.

Uitvoeren van het plan voor uitbreiden van het sportterrein betekent inperking van het gebied waar niet-voetballende of –hockeyende bezoekers van het park de natuur/het landschap (water, bomen en planten) en/of de dieren kunnen ervaren.

Een wandeling langs een groot deel van de Diemerzeedijk en het Han Rensenbrink zou een confrontatie betekenen met hekken, lichtmasten en fietsverkeer voor de sportvelden in plaats van de natuur.

Van het Jan Beijerpad zou domweg een stuk ‘afgehakt’ worden. Uitbreiding van het sportterrein betekent voor bovengenoemde bezoekers zondermeer een achteruitgang in de kwaliteit van het park.

	Wat mag wel?	Wat mag niet?
Dijk	Intensievere recreatie: Wandelen, vliegervliegen, fietsen, skaten op de het gelid pad, honden aan de lijn.	Geen autoverkeer, Graven, barbecueën, vliegen, honden loopen, drones
Kop	Intensievere recreatie: Soort en spel, kleine evenementen, wandelen, skaten, hardlopen, fitness.	Geen gemotoriseerd verkeer (als van verkeer tbv het sportpark) Graven, barbecueën, vliegervliegen, drones
Park	Extensief gebruik: Hardlopen, fietsen en skaten op paden, Struimel wandelen, Honden los op de entourage, Zonnen, zwermen bij strandje.	Graven, barbecueën, vliegervliegen, drones
	Struimel wandelen, Hardlopen, fietsen en skaten op paden, Honden aan de lijn.	Graven, barbecueën, vissen, vliegervliegen, zwemmen, honden loopen, drones
Moeras	Natuurbeheer op afstand	ARK zone betreden.
Lijst	Extensief gebruik: Wandelen op paden, Natuurbeheer op afstand Zwermen bij strandje Honden los op de entourage	Graven, barbecueën, vissen, drones

De tabel *“Wat mag wel? Wat mag niet?”* (pag. 75) geeft de indruk dat er sprake is van een uitputtende opsomming van activiteiten. Dat is het natuurlijk niet. *“Geen autoverkeer”/“Geen gemotoriseerd verkeer”* staat alleen bij ‘Dijk’/‘Kop’. Is in de andere gebieden wel auto/gemotoriseerd verkeer toegestaan? *“Zonnen”* staat alleen als toegestaan in de ‘Romp’, alsof dat elders niet zou mogen.

In de tabel staat: *“Intensievere recreatie”*. Wat wordt daarmee bedoeld?

Intensiever dan wat?

Waar mag je kamperen?

Wat mag (niet) op het Thijs Hendriksenpad?

7.2 Intensieve recreatie

In deze paragraaf worden vier onderwerpen genoemd. Voor twee daarvan (‘Hondenlosloopegebieden’ en ‘Centrale ontmoetingsplek bij het strandje’) zijn al ‘Uitwerkingsplannen’ gemaakt, waarover het gemeentebestuur kennelijk geen inspraak meer toereert.

“In de kop van het park en de noordzijde van de romp liggen de druk bezochte heuvel, vlakte, oever, sportpark en strandje. Voor de vele bezoekers is het informeel recreatieve programma (inrichting) (...) tamelijk mager. Met slechts enkele bankjes, een wat versleten fitnessparcours en één steiger aan het water is het aanbod wat beperkt. Voor veelzijdiger vormen van recreatie is daarom gekeken naar locaties waar ongeorganiseerd sporten en ‘natuurspelen’ een plek kunnen krijgen.” (pag. 77)

De heuvel, vlakte, oever, sportpark en strandje worden druk bezocht, ondanks dat het *“informeel recreatieve programma”* *“tamelijk mager”* is. Kennelijk wordt dat *“magere”* programma dus wel gewaardeerd.

Maar toch is er gekeken naar *“veelzijdiger vormen van recreatie”*.

Er wordt niet beschreven welke soorten recreatie toegevoegd zouden ‘moeten’ worden.

De sanering en herinrichting van de Diemerzeedijk ter plaatse van het Diemerpark was eind vorige eeuw een natuurontwikkelingsproject, als compensatie voor verlies aan natuur door de komst van IJburg.⁹¹ De ruige, ‘lege’ terreinen en enkele ecologische voorzieningen in het Diemerpark geven daar uitdrukking aan. Er werd geconstateerd dat het gebied “*een nagenoeg onmisbare plaats*” had verworven in de natuursystemen van de omgeving.⁹² Doelstelling was om na de sanering de schoonheid en diversiteit van het gebied zoveel mogelijk terug te laten keren in het Diemerpark. De ruimtelijke/ fysieke kenmerken en de diversiteit van de beplanting van het toenmalige landschap zouden zoveel mogelijk moeten worden gehandhaafd. “*Landschapsgenietters, natuurvorsers en stiltezoekers*” zouden aan hun trekken moeten komen.”⁹³ Volgens het beleid zoals beschreven in de Structuurvisie Amsterdam 2040 zijn “*intensieve recreatievormen en recreatie die niet primair op de natuur is gericht*” niet toegestaan.⁹⁴

Voor het toevoegen van recreatieve voorzieningen in het Diemerpark zou daarom een ‘nee, tenzij...’ principe moeten gelden.

Natuurspeelplek

“Aan het Jan Beijerpad (ter hoogte van de romp) zijn kleine ingrepen denkbaar om de aanwezige natuur sterker te kunnen beleven. Bijvoorbeeld in de bocht aan de noordwestzijde bij de grote vijver.” (pag. 77)

Er zou zeker geen natuurspeelplek moeten komen op de hier genoemde locatie. Dat gebied is volgens het zoneringsconcept (zie de afbeelding op pag. 74) bestemd voor natuurbeleving en rust.

Als er al een natuurspeelplek zou moeten komen, zou die in de kop van het park, de zone voor intensieve recreatie, moeten komen.

Die mogelijkheid wordt echter beperkt door de wens om het sportterrein aldaar uit te breiden.

Uitwerkingsplan Hondenlosloop gebieden

De tekst in deze paragraaf is geen onderdeel van een ‘visie’, maar een toelichting op een plan dat nu al in realiteit wordt omgezet.

“Aan de oostzijde van de lijst is een hondenzwemplek uitgewerkt.” (pag. 79)

Dit is in strijd met wat in paragraaf 5.2.4 ‘Lijst – structuur 4’ staat: “*Een tweede kans is de toegang door honden te beperken.*”⁹⁵

De ‘lijst’ heeft in het bestemmingsplan de dubbelbestemming ‘waarde – ecologie’.⁹⁶ Een zwemplek voor honden past hier niet in. Dit onderdeel van het Uitwerkingsplan is dus strijdig met het bestemmingsplan en kan daarom zonder bestemmingsplanwijziging niet gerealiseerd worden.

“De begrenzing van het centraal gelegen uitlaatgebied is zo natuurlijk mogelijk ingepast en versterkt de ecologische corridors in de romp van het park.” (pag. 79)

Er zijn geen aanwijzingen dat de ecologische corridors zouden worden versterkt door de wijze van inpassing van de begrenzing van het centraal gelegen uitlaatgebied (hondenlosloopgebied).

Het succes van het nieuwe ‘hondenbeleid’ hangt af van de bereidheid van de hondenuitlaters om zich hieraan te houden.

⁹¹ ‘ROM’ staat voor : Ruimtelijke Ordening en Milieu. Het ROM-IJmeer covenant is een overeenkomst tussen de provincies Noord-Holland en Flevoland, de gemeenten Amsterdam, Almere en Waterland, de ministeries VROM, V&W en LNV, het Gewest Gooi en Vechtstreek, de Vereniging van Noordhollandse Waterschappen en het Regionaal Orgaan Amsterdam. “*De van oorsprong hoge ruimtelijke en milieukwaliteit van het gebied dreigt door voorgenomen of reeds in gang gezette ontwikkelingen verder te worden aangetast. Voor het gebied bestaan veel plannen die doorgaans geïnitieerd zijn door verschillende overheden, die voor de uitvoering van deze plannen sterk van elkaar afhankelijk zijn. Een integrale aanpak, gebaseerd op een breed gedragen visie, is noodzakelijk om op een juiste wijze met de veranderende kwaliteiten van het gebied om te gaan en om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling te realiseren.*” (Bron: Plan van aanpak ROM IJmeer, uitgegeven door de Stuurgroep ROM IJmeer, april 1996)

⁹² Bron: Ontwerprapportage Diemerpark, gemeente Amsterdam, december 1995, pag. 37

⁹³ Bron: Ontwerprapportage Diemerpark, gemeente Amsterdam, december 1995, pag. 3

⁹⁴ Bron: Structuurvisie Amsterdam 2040 Economisch sterk en duurzaam. Vastgesteld door de gemeenteraad op 17-02-2011, pag. 245

⁹⁵ Bron: Visie Diemerpark, pag. 69

⁹⁶ Bron: Bestemmingsplan IJburg 1e fase, vastgesteld door de Stadsdeelraad Oost op 25-06-2013

“Met de herinrichting en uitbreiding van het sportpark wordt eigenlijk de hele kop van het park opnieuw ingericht.” (pag. 81)

Er zijn veel valide argumenten om het sportterrein niet uit te breiden. Dit hebben we hierboven in de paragraaf ‘De betekenis van ‘balans’ toegelicht en doen we ook hierna in paragraaf 7.3 (‘Landschappelijke inpassing sportpark’).

Uitwerking sportroute

“In het Uitwerkingsplan wordt ook gekeken of bestaande voetgangerspaden onderdeel kunnen worden van fitnessparcours, zonder het ontspannen struinkarakter van onverharde en informele paden aan te tasten.” (pag. 81)

We begrijpen niet wat bedoeld wordt met: “voetgangerspaden”. Zijn dat struinenpaden of geasfalteerde paden?

7.3 Landschappelijke inpassing sportpark

“In de Inleiding (hoofdstuk 1) werd duidelijk gesteld dat het sportpark vraagt om uitbreiding.” (pag. 83)

Uitbreiden van sportvelden in het Diemerpark is geen goed idee. Het is, kort samengevat, in strijd is met de doelstelling van het park als natuurcompensatie en recreatief uitloopegebied voor de bewoners van IJburg. Het is slecht voor de beleving van de natuur, slecht voor het milieu, de biodiversiteit, klimaatadaptatie⁹⁷ en de verkeersveiligheid. Het veroorzaakt lichtvervuiling en geluidshinder. Het is in strijd met eerder gemaakte afspraken (ROM-IJmeer convenant, Structuurvisie Amsterdam 2040, Bestemmingsplan IJburg 1e fase, en het ‘consentadvies’ (zie paragraaf 1.3 ‘Afspraken met gebruikers’). De argumenten om de sportvelden te willen uitbreiden deugen niet, en er zijn zeer redelijke alternatieven die veel beter voldoen aan het doel dat men met uitbreiden van de sportvelden in het Diemerpark wil bereiken.

We zijn ten allen tijde bereid om e.e.a. nader toe te lichten.

De referentiebeelden op pag. 87 t/m 89 geven een vals beeld. Bijvoorbeeld staan er op geen enkele afbeelding sportvelden, hekken en lichtmasten en er wordt geen enkele realistische indruk gegeven van hoe het sportterrein er vanaf het Han Rensenbrinkpad en vanaf de Diemerzeedijk uit zou gaan zien.

7.4 Natuurbeleving en rust

“De ARK-zone is en blijft primair een rustgebied voor belangrijke doelsoorten flora en fauna. Menselijke aanwezigheid is hier ongewenst, daarom wordt de zone nog sterker afgezonderd van de rest van het park en de (nu nog) toegankelijke delen worden afgesloten met dichtere beplanting.” (pag. 91)

We missen een beschrijving van de doelsoorten die hier worden bedoeld.

Voor de meeste direct-betrokkenen bij het Diemerpark totaal onverwacht, werden er in maart 2021 drastische kap-, snoei- en hakwerkzaamheden verricht in de ARK-zone. De oorzaak daarvan waren slechte afspraken tussen het gemeentebestuur, het waterschap AGV en de aannemer van de werkzaamheden.⁹⁸

Om dit soort ‘verrassingen’ in de toekomst te voorkomen, is het belangrijk dat óók voor de ARK-zone een beheerplan inclusief monitoring procedures, wordt opgesteld.

Gelukkig wordt dit in de Visie (hoofdstuk 9) onderschreven.

“Bij veel gebruikers leeft (...) de wens om vanuit het park structureel naar het Amsterdam-Rijnkanaal te kunnen lopen. Daarom is een doorgang ‘op hoogte’ bedacht, bijvoorbeeld een eenvoudig houten palenpad of loopbrug (...).” (pag. 91)

De hier beschreven verbinding werd ook al genoemd in paragraaf 5.2.2 (‘Moeras (ARK-zone) – structuur 2’) en paragraaf 6.2 (‘Aanleg van nieuwe routes’).

⁹⁷ “Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het veranderende klimaat. En de schadelijke gevolgen ervan probeert te beperken. Klimaatadaptatie is een van de maatschappelijke opgaven waar voor overheden een taak ligt.” (Bron:

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/thema/maatschappelijke-opgaven/klimaatadaptatie/>)

⁹⁸ Meer informatie: <https://amstelgooienvecht.partijvoordedieren.nl/vragen/schriftelijke-vragen-over-de-rampzalige-werkzaamheden-in-het-diemerpark-langs-de-ark>

7.5 Evenementen in het park

“Dat gezegd hebbende, in de kop van het park rond het nieuwe clubgebouw en strandje is wel ruimte voor een levendig zij het kleinschalig ‘leisure’ programma. Ook hier is het echter wenselijk om een goede balans met de natuurfunctie te blijven zoeken.” (pag. 92)

Dit geeft een erg vrijblijvende indruk en zou toegelicht moeten worden.

Moeten alle evenementen in het park voor iedereen toegankelijk en zonder commercieel oogmerk zijn?

Of mogen ze ook besloten zijn?

Aan welke hoeveelheid bezoekers wordt gedacht? Mag er tijdens het ‘leisure’ programma gebruik gemaakt worden van het parkeerterrein?

7.6 Kunst in het park

“De gegroeide symbiose tussen de onder- en bovengrond, maar ook de contrasterende werelden die in het Diemerpark samenkomen, kunnen inspiratiebron zijn voor een passende kunstvorm. (...) In de Uitwerkingsplannen wordt kunst integraal meegenomen.” (pag. 92)

Dit is vaag. Wat zou een “*passende kunstvorm*” kunnen zijn?

Het toevoegen van kunst behoort volgens de Structuurvisie Amsterdam 2040 niet tot de ‘beleidsintenties’ van ‘ruigtegebied/struinnatuur’, en staat ook niet als ‘inpasbare voorziening’ aangemerkt (zie hierboven de paragraaf ‘Beoordelingskader’).

“Referenties uit de landschapskunst elders laten zien hoe kunst zich mooi kan voegen in het landschap of het landschap zelfs mede vorm geeft” (pag. 92)

Kunstobjecten staan niet in het rijtje “*inpasbare voorzieningen*” in de Structuurvisie Amsterdam 2040 en passen niet in de gewenste beleving van ‘ruigtegebied/struinnatuur’: “*gevoel van afstand tot de stad*”.⁹⁹

Het beheer van de ondergrond in het gesaneerde deel van het park vergt al de aanwezigheid van talloze putten, putjes, peilbuizen, e.d..

Het toevoegen van nog meer menselijke artefacten zou het landschap ongewenst nog ‘kunstmatiger’ maken.

⁹⁹ Bron: Structuurvisie Amsterdam 2040 Economisch sterk en duurzaam, Vastgesteld door de gemeenteraad op 17-02-2011, pag. 245

---

8. Meubilair en informatieborden

Meubilair

“Bankjes, prullenbakken en infozuilen zijn van beton en vormen een eenvoudige consistente huisstijl. Door de jaren heen zijn deze objecten echter versleten en werden objecten toegevoegd die afwijken van de huisstijl.” (pag. 93)

Dat objecten ‘slijten’, kunnen we ons voorstellen. Het gemeentebestuur blijft echter ernstig in gebreke wat het ‘normale’ onderhoud van het meubilair betreft. Defecte prullenbakken werden niet hersteld maar domweg weggehaald.

We missen de verklaring voor het feit dat er objecten toegevoegd zijn die afwijken van de huisstijl. Als dit niet wordt onderzocht, achten we de kans groot dat dit ongewenste gedrag wordt voortgezet als er nieuw meubilair wordt geplaatst.

Informatieborden

“De informatieborden staan op strategische plekken, zoals bij de entrees.” (pag. 93)

Waar de “entrees” van het park zijn, is niet op een afbeelding in de Visie te zien. Met name bij de Diemerzeedijk kan daar onduidelijkheid over bestaan. Wat ons betreft liggen de entrees van het park via de Diemerzeedijk bij de Hein de Haanbrug en de Diemerdammersluis (de gemeentegrens met Diemen).

---

9. Verankering van visie in beheer

“Een les uit de afgelopen jaren is dat de bovengrond van het Diemerpark anders moet worden beheerd. Momenteel wordt het beheer uitgevoerd door meerdere afdelingen binnen vier gemeentelijke directies. Afstemming is moeilijk en dat leidt tot zichtbare gebreken in het beheer.” (pag. 94)

Dit onderschrijven we volmondig.

Sinds de start van het project ‘Toekomst van het Diemerpark’/‘Vernieuwing Diemerpark’ (2018) lijkt er echter helaas nog weinig voortgang geboekt te zijn.

“De ondergrond ligt vol met afvoerleidingen voor gas en water uit de stortlocatie, onderling verbonden door putten in het maaiveld. Deze infrastructuur bepaalt niet alleen de gebruiksmogelijkheden van het park, maar vergt ook specialistisch beheer.” (pag. 94)

We missen hier in de Visie deze ‘harde’ gegevens over.

Integraal beheerplan

Het is ons gebleken dat beheerders van het park niet altijd oog hebben voor alle gevolgen van hun werk. Hieronder staan daar enkele voorbeelden van.

1. In maart 2021 vonden er (voor velen onverwacht) werkzaamheden plaats in de ARK-zone. Hierover schreven we al in paragraaf 7.4 (‘Natuurbeleving en rust’). Door de manier waarop de werkzaamheden werden uitgevoerd, namelijk met behulp van zware voertuigen die vanaf de Diemerzeedijk de ARK-zone in reden, ontstonden er grote gaten in de begroeiing die de ARK-zone tegen menselijke betreding vanaf de Diemerzeedijk zou moeten beschermen.

Berm Diemerzeedijk naast de ARK-zone (03-03-2021)

